

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ
2. ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการอุตสาหกรรมและธุรกิจ
3. ความรู้เกี่ยวกับการนิคมอุตสาหกรรม
4. ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ

1. ความหมายของสารสนเทศ มีผู้อธิบายความหมายไว้ดังนี้ สารสนเทศ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า information ที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2537, หน้า 37) ได้บัญญัติศัพท์ขึ้นใช้ ซึ่งแต่ก่อนมีผู้แปลคำนี้ไว้แตกต่างกันหลายคำ เช่น ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ข้อสนเทศ เป็นต้น เฉพาะคำว่า "สารสนเทศ" นี้ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ (2530, หน้า 15) อธิบายความหมายของสารสนเทศว่า หมายถึง ความรู้ ข่าวสาร และข้อสนเทศต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ ซึ่งได้แก่หนังสือและวารสารในรูปแบบวัสดุย่อส่วนไมโครฟิล์ม วัสดุ แถบเสียง แถบแม่เหล็ก

ชุตินา สัจจามันท์ (2530, หน้า 37) ได้สรุปความหมายของสารสนเทศไว้ว่า คือ ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ข้อสนเทศ สารสนเทศ ทั้งในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ วัสดุย่อส่วน และวัสดุย่อส่วน เพื่อให้ประโยชน์ทางการสื่อสารและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนบุคคลและสังคม

แมนมาส ขวลิต (2532, หน้า 5) ได้ให้ความหมายสารสนเทศว่า หมายถึงความรู้ เรื่องราว ข่าวสาร ข้อมูล ซึ่งมีการบันทึกและจัดการตามหลักวิชาการ เพื่อเผยแพร่และเพื่อให้ประโยชน์ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งใน ส่วนบุคคลและสังคม

พวา พันธุ์เมฆา (2535, หน้า 1) กล่าวว่า สารสนเทศ หมายถึง ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิดที่ได้มีการบันทึกไว้ในสื่อหรือทรัพยากรสารสนเทศแบบต่าง ๆ ซึ่งบุคคลสามารถรับรู้ได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามต้องการ

อัมพร นามเหลา (2542, หน้า 4) กล่าวว่า สารสนเทศ ก็คือ ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิดที่ได้มีการบันทึกไว้ในสื่อหรือทรัพยากรสารสนเทศแบบต่าง ๆ ซึ่งบุคคลสามารถรับรู้ได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการ

ดวงกมล อุ่นจิตติ (2544, หน้า 2) สารสนเทศ หมายถึง แก่นหรือเนื้อหาที่สำคัญซึ่งได้มีการแจ่มแสดงออกให้ทราบ อาจเป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ข่าวสาร ความรู้เรื่องราวทั่วไป ความรู้ทางวิชาการหรือศาสตร์ ความรู้สึก ความคิด ประสบการณ์ ซึ่งผ่านการกลั่นกรอง ประมวล เรียบเรียงและจัดเก็บโดยบันทึกในสื่อชนิดต่าง ๆ มีหลากหลายรูปแบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดสารให้ผู้อื่นทราบและใช้ประโยชน์ต่อไป

พจนานุกรมเว็บสเตอร์ นิว คอลเลจเจียต (Websters's new collegiate dictionary, 1977, p. 592) ให้นิยามว่าสารสนเทศ คือ ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความรู้ที่ได้จากการสำรวจ การศึกษา หรือการสอน ที่บันทึกไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่ เป็นวัสดุตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์

ยัง (Young, 1983, p. 117) นิยามคำนี้ว่า เป็นความคิดทุกอย่าง ข้อเท็จจริงและงานสร้างสรรค์ของจิตใจซึ่งได้มีการสื่อบันทึก ตีพิมพ์ออกเผยแพร่ และหรือแจกจ่ายเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ในทุกรูปแบบ

ฮาร์รอด (Harrod, 1987, p. 381) กล่าวว่าสารสนเทศคือการรวบรวมข้อมูลในรูปแบบที่กว้างขวาง บันทึกลงในกระดาษหรือสื่ออื่น ๆ และสามารถทำการสื่อสารได้

โวลเค (Wolek, 1987, p. 154) ให้ความหมายสารสนเทศว่า หมายถึง ข่าวสาร ข้อมูล ตัวเลขทฤษฎี ภูมิหลัง ความรู้ความคิด ซึ่งสามารถแสวงหาได้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น วารสาร หนังสือ สัมมนาการประชุม การติดต่อกันเป็นการส่วนตัวกับบุคคลองค์กรอื่น

สรุปสารสนเทศ คือ ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อมูล ที่มีการจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบไว้ในสื่อต่าง ๆ หลากรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดสารให้ผู้อื่นรับทราบด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง และใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการ หรือเพื่อใช้ในการสื่อสารและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนบุคคลและสังคมในรูปแบบสื่อต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น

2. ความสำคัญและบทบาทของสารสนเทศ พัทธาวิไล พงษ์วิฑูรดา (2535, หน้า 22-23)

กล่าวว่าสังคมปัจจุบันเป็นสิ่งคมสารสนเทศ (information society) สารสนเทศจึงเปรียบเสมือนกุญแจและตัวการสำคัญในการทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาประเทศชาติ สารสนเทศมีความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

2.1 สารสนเทศเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการวางแผนและนโยบายการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบันมากที่สุด

2.2 สารสนเทศช่วยในการแก้ไขปัญหาทางเทคนิค ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงขั้นตอน และกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในอดีตการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเพื่อศึกษาแนวความคิด แต่ในปัจจุบันนี้เป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในทางปฏิบัติมากขึ้น ชาวสารสนเทศด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะความต้องการสารสนเทศทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะแตกแขนงสาขาออกไปหลายรูปแบบและไม่ได้จำกัดอยู่ในวงแคบเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากแต่เป็นเรื่องที่ประกอบด้วยข้อมูล หลากหลายมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน

2.3 สารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญในการติดตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลก ในวงการธุรกิจจำเป็นต้องทราบข้อมูลอย่างถูกต้องแม่นยำ เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจ ตามสภาพความผูกพันในสถานการณ์ระหว่างประเทศหรือสถานการณ์ในประเทศ แนวโน้มของเทคโนโลยี หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อาจถือได้ว่าเป็นยุทธวิธีทางธุรกิจที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การแสวงหาสารสนเทศที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความคล่องตัว ในการดำเนินธุรกิจและการขยายตัวที่ได้รับผลประโยชน์ตลอดจนการวิเคราะห์และประเมินผล เพื่อป้อนกลับไปยังกิจกรรมด้านต่าง ๆ ทางธุรกิจ

2.4 สารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนา ในการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมการผลิต และการขยายตัวของธุรกิจ หรือสารสนเทศ ที่เกี่ยวกับแนวโน้มของเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ซึ่งนับวันจะเพิ่มความจำเป็นและความสำคัญมากขึ้นตลอดเวลาคืบไปกับการแข่งขันอย่างรุนแรงในการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ เพราะ เป้าหมายสำคัญของธุรกิจคือ การปรับปรุงผลิตภัณฑ์ตามแนวโน้มความต้องการและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ร่องลงมาคือการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์และการปรับปรุงกระบวนการผลิตตามลำดับ รวมทั้งการบุกเบิกตลาดใหม่หรือการขยายกิจการไปยังธุรกิจข้างเคียง หรือการขยายกิจการไปยังธุรกิจที่แตกต่างออกไปจะเป็นเป้าหมายที่ทวีความสำคัญขึ้น

2.5 สารสนเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่ออุตสาหกรรม เพราะเป็นชาวสารความรู้ที่เป็นจริงและได้รับการพิสูจน์แล้ว มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีระบบ สามารถนำมาใช้หรือนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการดำเนินงาน สารสนเทศส่วนใหญ่จะประกอบด้วยความรู้ในงานวิจัย งานทดสอบ และค้นคว้า ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา ให้สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมของตนเองให้เจริญทัดเทียมประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมทั้งสามารถแข่งขันในทางการค้ากับประเทศต่าง ๆ

อัมพร นามเหล่า (2542, หน้า 10) กล่าวถึงความสำคัญสารสนเทศว่า สารสนเทศเป็นรากฐานอันจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าของอารยธรรมและสังคมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างสรรค์ หรือการ

ใช้ทรัพยากร เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการตัดสินใจ มีความสำคัญต่อรัฐบาล วงการธุรกิจ การศึกษาวิจัย ต่อนักวิชาการสาขาต่าง ๆ และบุคคลทั่วไป ดังนี้

1. รัฐบาลต้องการสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการวินิจฉัย สั่งการ และวางแผนงาน เพื่อพัฒนาประเทศ

2. วงการธุรกิจ สารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประจำวัน ของโลกธุรกิจ และวงการอาชีพ ช่วยในการตัดสินใจ การปฏิบัติงานประจำวัน การวางแผน การคาดการณ์ สำหรับอนาคต

3. วงการศึกษาและวิจัย สารสนเทศเป็นปัจจัยพื้นฐาน ช่วยพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทางวิชาการ และเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัยของนักเรียนนักศึกษา ครู อาจารย์ นักวิชาการ และนักวิจัย

4. ส่วนบุคคลทั่วไปต้องการสารสนเทศเพื่อใช้ในการพัฒนาอาชีพ การศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่สนใจ และเพื่อความบันเทิง เป็นต้น

สารสนเทศมีความสำคัญที่ช่วยในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ จากบุคคล หนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง จากองค์กรหนึ่งไปสู่อีกองค์กรหนึ่ง จากประเทศหนึ่งไปสู่อีกประเทศหนึ่ง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดแนวความคิดและแนวทางในการเริ่มต้นงานใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ประเทศที่เจริญแล้วต่างตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศ และส่งเสริมให้มีการนำสารสนเทศไป ใช้เพื่อพัฒนาประเทศอย่างกว้างขวาง

จากที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของสารสนเทศมานั้นจะเห็นได้ว่า สารสนเทศนั้นมีบทบาท ต่อมวลมนุษยชาติ คือเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการตัดสินใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ รวมทั้ง การเข้ามามีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง การศึกษา และสังคม ซึ่งจำแนก บทบาทในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. บทบาทต่อการบริหาร สารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานยุคปัจจุบันในอดีต ผู้บริหารนั้นนิยมใช้ข้อมูลจากบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลได้แล้วนำมาตัดสินใจโดยอาจจะไม่ได้สอบถาม ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการตัดสินใจนั้น แต่ในปัจจุบันการบริหารงานที่ มีข้อมูลต่าง ๆ เพียบพร้อมสมบูรณ์แทบทุกด้านตามที่ผู้บริหารต้องการจะทำให้ผู้บริหารเข้าใจรอบรู้ สถานการณ์ด้านต่าง ๆ ขององค์กรซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่าง มีระบบและมีประสิทธิภาพเพราะการที่จะเกิดการตัดสินใจเลือกวิธีการที่ดีที่สุดนั้นผู้บริหารต้องการข้อมูล ที่เกี่ยวข้องข้องกับเรื่องที่จะต้องตัดสินใจ ขณะเดียวกันจะนำข้อมูลเหล่านี้มา ประกอบกับประสบการณ์แล้วจึง จะตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (ณรงค์ บุญมี, 2525, หน้า 13)

2. บทบาทต่อการพัฒนาประเทศ รัฐบาลต้องการสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการ วิจัยสั่งการ และวางแผนเพื่อพัฒนาประเทศ ตัวอย่างเช่นการนำสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ฉบับที่ 6 และฉบับที่ 7 ที่เน้นทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น ทั้งนี้เพราะรัฐบาลได้ตระหนักถึงคุณค่าของวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี ที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประเทศ ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540-2544) เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพราะมนุษย์เป็นศูนย์กลางใน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และปัจจุบันในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545-2549) เน้นการยกระดับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็น โครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการเผยแพร่องค์ความรู้และข่าวสาร ช่วยสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3. บทบาทในทางการเมือง ประเทศที่มีความก้าวหน้าหรือมีเสถียรภาพทางการเมืองนั้น เป็นเพราะประชาชนในชาติ ได้รับข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ อย่างถูกต้องและกว้างขวาง ย่อมเกิดแนวคิด และเกิดสำนึกในทางการเมือง ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนต่อบ้านเมืองเห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง อาทิ กระทรวง กิจการต่างประเทศ นักการทูต ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความรู้ทางการเมือง

4. บทบาททางการทหาร เช่น กระทรวงกลาโหมต้องการทราบกำลังทหารและกำลังอาวุธ ของฝ่ายตรงข้าม เพื่อที่จะเตรียมการรบได้โดยไม่พลีชีพล้มเมื่อเกิดสงคราม

5. บทบาททางด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมที่หมายถึงส่วนทั้งหมดที่สลับซับซ้อน ที่ประกอบด้วยความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ กฎหมาย ระเบียบประเพณีและความสามารถอื่น ๆ รวมทั้งนิสัยที่มนุษย์ ได้มาในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อวัฒนธรรมเป็นมรดกของชาติและ สังคม ดังนั้นก่อให้เกิดการถ่ายทอดจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง ในด้านการเรียนการสอน การปลูกฝัง การเรียนรู้ ช่วยจรรโลงรักษาวัฒนธรรมที่ดีงามไว้ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาวิจัยเรื่องราวเกี่ยวกับ ท้องถิ่น เพื่อให้คนในท้องถิ่นอื่นได้ศึกษาและเข้าใจในวัฒนธรรมของอีกถิ่นหนึ่งก่อให้เกิดความรู้ในสิ่ง ที่สลับซับซ้อน ละเอียดอ่อน ที่มนุษย์ได้ค้นหาและนำมาใช้ประโยชน์ในการคิดสร้างสรรค์ ที่อาจ แสดงออกมาในรูปของศิลปะ วรรณคดี ดนตรี ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ เป็นต้น

6. บทบาทต่อการศึกษาวิจัย สารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยประกอบการศึกษาการ ค้นคว้าวิจัยของนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และนักวิจัย เพราะการศึกษาทำให้คนมีความรู้ ความคิด ทำให้เกิดความเฉลียวฉลาด รู้จัก แก้ปัญหาชีวิต มีความรับผิดชอบในหน้าที่ส่วนตัวและส่วนรวม

ตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า สารสนเทศมีบทบาทต่อสภาพของสังคมในแทบทุกด้าน โดยเฉพาะสภาวะปัจจุบันที่การดำรงชีวิตของมวลมนุษยชาติจำเป็นต้องพึ่งพาข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ

ซึ่งหากบุคคลใดละเลยต่อสารสนเทศก็ย่อมจะก้าวไม่ทันต่อการพัฒนาของสังคมยุคใหม่ ที่กล่าวกันว่าเป็น "สังคมสารสนเทศ" หรือ "สังคมยุคข่าวสาร" อย่างแน่นอน

3. คุณภาพของสารสนเทศและความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศ

3.1 สารสนเทศที่มีคุณภาพควรมีลักษณะดังนี้

3.1.1 มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการ (relevancy) หมายถึง การที่บุคคลสามารถนำสารสนเทศมาใช้แก้ปัญหาได้ สิ่งสำคัญคือ ความเกี่ยวข้องดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องในสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบันมากน้อยเพียงใด หรือเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเมื่อถึงปัจจุบันถ้าไม่มีความเกี่ยวข้องก็ควรกำจัดทิ้งไป

3.1.2 ความถูกต้องแม่นยำ (accuracy) หมายถึง สารสนเทศที่เชื่อถือได้ ปราศจากความผิดพลาด อคติ หรือสามารถพิสูจน์ได้

3.1.3 ความสมบูรณ์ครบถ้วนและครอบคลุมในเรื่องที่ต้องการ (comprehensive) หมายถึง สารสนเทศที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ไม่ต้องไปค้นหาเพิ่มเติมจากแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ

3.1.4 ความทันต่อเหตุการณ์ (timely) หมายถึง ผู้ใช้สามารถได้รับสารสนเทศในเวลาที่ต้องการ

3.1.5 ความชัดเจน (clarity) หมายถึง สารสนเทศที่ปราศจากความคลุมเครือและไม่ต้องอาศัยการตีความหรือหาคำตอบเพิ่มเติม

3.2 ความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศ หมายถึง การได้รับสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศโดยปราศจากอุปสรรคในด้านวิธีการใช้ ระยะเวลา เวลา และค่าใช้จ่าย

4. แหล่งสารสนเทศ หมายถึง แหล่งสารสนเทศที่เป็นศูนย์รวมข้อมูล แหล่งเกิดข้อมูลทางสารสนเทศและแหล่งผลิตสารสนเทศ สถาบันบริการสารสนเทศจะเป็นผู้รวบรวมสะสมสารสนเทศต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน และนำมาจัดเก็บ ให้บริการ และเผยแพร่สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (วัลลภ สวัสดิวัลลภ, 2541, หน้า 3)

สุกานดา ดีโพธิ์กลาง (2542, หน้า 30) แบ่งประเภทของแหล่งสารสนเทศไว้ 4 ประเภท ได้แก่ ห้องสมุด สถาบันบริการสนเทศที่เรียกชื่ออื่น ๆ นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ และช่างานคอมพิวเตอร์

1. ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ ข่าวสาร ข้อมูล และได้ทำการจัดเก็บอย่างมีระบบ มีบรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดเก็บและให้บริการสนเทศโดยพิจารณาประโยชน์ของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

2. สถาบันบริการสนเทศที่เรียกชื่ออื่น ๆ แหล่งสารสนเทศที่สามารถค้นคว้าสารสนเทศที่ลึกซึ้งเฉพาะสาขาวิชา ได้แก่ ศูนย์สนเทศ ศูนย์สารสนเทศ หรือศูนย์เอกสาร มักจะตั้งอยู่ในสถาบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้น ๆ

3. แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา เป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญ เพราะถ้าเราทราบผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สามารถพิจารณาหาข้อสนเทศพื้นฐานเกี่ยวกับบุคคลนั้น ๆ ได้จากหนังสืออ้างอิงประเภทชีวประวัติ นามานุกรม เช่น ทำเนียบทรัพยากรบุคคลด้านการจัดการ 100 นักธุรกิจชั้นนำ Who's who in Thailand และคอลัมน์แนะนำบุคคลในวารสารวิชาการในแต่ละสาขาวิชา เช่น การเงินการธนาคาร วารสารธุรกิจ ผู้นำ วารสาร business review เป็นต้น

4. หน่วยงานคอมพิวเตอร์ หน่วยงานคอมพิวเตอร์เป็นแหล่งสารสนเทศอีกประเภทหนึ่งที่สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างกว้างขวางทุกสาขาวิชา เพียงแต่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อเชื่อมเข้ากับเครือข่าย ผู้ใช้ก็จะได้รับความสะดวกสบายในการค้นหาสารสนเทศ โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปห้องสมุดหรือสถาบันบริการสนเทศที่อยู่ห่างไกล

อิมพร นามเหลา (2542, หน้า 27) กล่าวว่าศูนย์รวมข้อมูลทางสารสนเทศ ที่เป็นแหล่งสารสนเทศที่เป็นทางการ (formal resources) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ศูนย์รวมที่เป็นสิ่งพิมพ์ และสิ่งที่ไม่ตีพิมพ์หรือโสตทัศนวัสดุ

2. ศูนย์รวมที่เป็นสถานที่ ได้แก่ ห้องสมุดต่าง ๆ ศูนย์เอกสารสนเทศ หรือศูนย์สารสนเทศ และรายงานต่าง ๆ ที่รวมสารสนเทศเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน แหล่งที่เป็นศูนย์รวมสารสนเทศนี้จะเป็นแหล่งที่จัดเก็บรวบรวมสารสนเทศ ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และ โสตทัศนวัสดุหรือเป็นเครือข่ายของศูนย์รวมสารสนเทศ โดยพร้อมที่จะให้บริการสารสนเทศทุกประเภทแหล่งศูนย์รวมสารสนเทศ ได้แก่

2.1 ห้องสมุดเฉพาะ (special libraries)

2.2 ศูนย์แนะแหล่งสารสนเทศ (referral centre)

2.3 ศูนย์เก็บข้อมูล (clearing house)

2.4 ศูนย์บริการสารสนเทศ (information service centre)

2.5 หอสมุดแห่งชาติ (national library)

2.6 ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (academic library)

2.7 ห้องสมุดประชาชน (public library)

2.8 เครือข่ายของศูนย์สารสนเทศในระดับชาติ ภูมิภาค และระดับโลก

ภาควิชาการบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (2538, หน้า 19-20) ได้แบ่งแหล่งสารสนเทศเพิ่มเติมจากผู้ที่ยกกล่าวมาแล้วข้างต้นดังนี้

1. ศูนย์ประสานงานสารสนเทศ ให้บริการโดยการแนะนำแหล่งทรัพยากรที่เหมาะสม หรือทำหน้าที่เป็นหน่วยสะสมสารสนเทศเฉพาะประเภท เพื่อเผยแพร่ไปสู่ผู้ที่ขอมา มีการทำสัปดาห์และรายการเอกสาร ตัวอย่างศูนย์ประสานงานสารสนเทศสำหรับหน่วยงานเฉพาะเรื่องที่ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติหรือเรียกว่า ยูนิโด มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะสร้างสารสนเทศทางอุตสาหกรรมเพื่อผู้ที่ขอมาการตอบคำขอนั้น บริการในลักษณะถ่ายเอกสาร นอกจากนี้ยังมีบริการคัดเลือกสารสนเทศเฉพาะบุคคล

2. ศูนย์การให้บริการคัดเลือกสารสนเทศเฉพาะบุคคล จะรวบรวมและดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลทางบรรณานุกรมจากผู้ผลิตหลาย ๆ แห่งเพื่อคัดเลือกไว้เฉพาะวรรณกรรมที่ทันสมัยจริง ๆ และเลือกหาเรื่องเฉพาะส่วนที่เหมาะสมกับผู้เป็นสมาชิก

3. แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคลได้แก่ผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาการต่าง ๆ อันเป็นที่ยอมรับกันในระดับชาติ ผู้เชี่ยวชาญบางสาขาจะมีผลงานเป็นสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้ใช้จะค้นคว้าด้วยตนเองได้แต่ผู้เชี่ยวชาญบางท่านไม่ได้มีผลงานในลักษณะนั้น ผู้ต้องการความรู้จากท่านเหล่านั้นจะต้องพบปะและสนทนาโดยตรงจึงจะได้ความรู้ในสาขาวิชาที่ต้องการ

นอกจากนี้ชุดีมา สัจจานันท์ (2530, หน้า 39-42) ได้จำแนกแหล่งสารสนเทศออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 2 กลุ่มคือ

1. แหล่งสารสนเทศที่เป็นเอกสาร สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1.1 เอกสารปฐมภูมิ ได้แก่ เอกสารที่ตีพิมพ์และเผยแพร่ผลการศึกษาวิจัย ผลงานและเรื่องราวต่าง ๆ เช่น วารสาร รายงานต่าง ๆ วิทยานิพนธ์ สิทธิบัตร นอกจากนี้ยังรวมเอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ด้วย เช่น บันทึกส่วนตัว จดหมายโต้ตอบ

1.2 เอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสารที่รวบรวม เรียบเรียงขึ้นใหม่จากเอกสารปฐมภูมิ โดยได้ย่อและจัดประเภทไว้เพื่อสะดวกแก่การตรวจค้น เช่น บทความปริทัศน์ หนังสือ อ้างอิงต่าง ๆ ดัชนีและสาระสังเขป

1.3 เอกสารตติยภูมิ ได้แก่ เอกสารที่ช่วยในการค้นหาเอกสารปฐมภูมิ และทุติยภูมิ เช่น นามานุกรม บรรณานุกรม และคู่มือ

2. แหล่งสารสนเทศรูปแบบอื่นที่ไม่เป็นเอกสาร สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แหล่งสารสนเทศทางการ ได้แก่ สถาบัน หน่วยงานราชการ สมาคมต่าง ๆ

2.2 แหล่งสารสนเทศที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ การสนทนา การประชุมสัมมนา

5. ปัญหาในการใช้แหล่งสารสนเทศ ผู้ที่แสวงหาสารสนเทศจะใช้แหล่งสารสนเทศซึ่งสามารถช่วยลดความต้องการด้านสารสนเทศของผู้ใช้ การที่คนจะใช้แหล่งสารสนเทศได้นั้นขึ้นอยู่กับ

ลักษณะและข้อจำกัดของแหล่งสารสนเทศ ชี้ดจำกัดในการเข้าถึง ปัญหาที่ผู้แสวงหาสารสนเทศ ประสบสรุปได้ดังนี้ (สาทิพย์ ธรรมชีวีวงศ์, 2541, หน้า 22-23)

- 5.1 ไม่ทราบแหล่งสารสนเทศ
- 5.2 อยู่ไกลแหล่งสารสนเทศ ไม่สะดวกในการใช้แหล่งนั้น
- 5.3 สารสนเทศไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้
- 5.4 สารสนเทศกระจัดกระจาย ไม่รวมอยู่ที่แหล่งเดียวกัน
- 5.5 สารสนเทศที่ได้รับไม่สมบูรณ์ หรือไม่ทันสมัย หรือผิดพลาด
- 5.6 เสียค่าใช้จ่ายสูง
- 5.7 ใช้เวลามากกว่าจะได้สารสนเทศที่ต้องการ

ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการอุตสาหกรรมและธุรกิจ

1. ความสำคัญของสารสนเทศเพื่อการอุตสาหกรรมและธุรกิจ สารสนเทศเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานและการตัดสินใจดำเนินธุรกิจดังได้กล่าวมาแล้ว นักธุรกิจที่ดีมีความคิดก้าวหน้าต้องพึ่งพาสารสนเทศในการดำเนินงานธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ แม้กระหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนักธุรกิจ เช่น ธนาคาร หรือบริษัทซึ่งต้องมีแหล่งเก็บข้อมูลสำหรับการค้นคว้า มีการวิจัยเพื่อรวบรวมสารสนเทศเสนอให้ฝ่ายบริหารระดับสูงประกอบการพิจารณาตัดสินใจดำเนินงาน สอดคล้องกับ ครรชิต มาลัยวงศ์ (2536, หน้า 102-109) ได้กล่าวถึงสารสนเทศทางธุรกิจว่าเป็นข้อมูลที่ผู้ดำเนินงานทางธุรกิจต้องใช้ประกอบไปด้วย (1) ข้อมูลดำเนินงาน หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายในของบริษัท และหน่วยงาน เช่น ข้อมูลการผลิต การขายสินค้า การบริการ (2) ข้อมูลลูกค้า คือ ข้อมูลด้านการซื้อขายในการทำธุรกิจระหว่างลูกค้ากับบริษัท ข้อมูลลูกค้ามี 2 ลักษณะคือ ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและธุรกิจของลูกค้า (3) ข้อมูลคู่แข่งชั้นที่ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงทำหน้าที่ในการตัดสินใจได้ง่ายขึ้น (4) ข้อมูลสภาพแวดล้อม เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมืองด้านกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ วัฒนธรรม และความเชื่อ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวใกล้เคียงกับที่นักธุรกิจในประเทศสก็อตแลนด์ต้องการตามทรีดส์ (Reid, 1986, pp. 51-64) ได้กล่าวไว้คือ (1) กลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับบริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศ (2) กลุ่มข้อมูลการตลาด (3) กลุ่มข้อมูลทางด้านอุตสาหกรรมและการผลิต (4) กลุ่มข้อมูลทางสถิติและการพยากรณ์ (5) กลุ่มข้อมูลทางการเงิน (6) กลุ่มข้อมูลอื่น ๆ เช่น สมุดโทรศัพท์ ตารางเวลา

2. บทบาทสารสนเทศในวงการธุรกิจอุตสาหกรรม นักธุรกิจก่อนที่จะวางแผนทางการค้าหรือการลงทุน ต้องมีการศึกษาภาวะความต้องการของตลาด ศึกษาความเป็นไปได้ของธุรกิจการลงทุนต่าง ๆ หรือคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่า จะดำเนินนโยบาย ธุรกิจอย่างไรที่จะไม่ให้ขาดทุน แต่เพื่อให้

ได้กำไรสูงสุด ดังนั้น สารสนเทศที่ได้รับต้องทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เสนอข้อมูลหรือสารสนเทศ เหล่านี้อาจได้มาจากหนังสือ วารสาร หรือสื่อชนิดต่าง ๆ ที่จะ เป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจ ได้เป็นอย่างดี ในวงการอุตสาหกรรมผู้ประกอบการก็ต้องการทราบแนวโน้มของตลาด เพื่อที่จะได้ ผลผลิตสินค้าที่ตรงกับความต้องการของตลาด (กรมพาณิชย์สัมพันธ์, 2531, หน้า 220) และสารสนเทศที่ เป็นที่ต้องการในวงการธุรกิจอุตสาหกรรมจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 สารสนเทศทางการบริหารเพื่อช่วยการตัดสินใจ

2.2 สารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อติดตามความก้าวหน้าของพัฒนาการใหม่ ๆ

2.3 สารสนเทศที่กระตุ้นให้เกิดความคิด และป้องกันไม่ให้เกิดความพยายามค้นคว้า วิจัยในเรื่องที่มีผู้ทำไว้แล้ว

2.4 สารสนเทศที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ของวงการอื่น ๆ

2.5 สารสนเทศเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศที่หมายรวมถึงการได้รับสิ่งพิมพ์ภาษา ต่างประเทศและอำนวยความสะดวกในการแปล

3. สารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม

3.1 สารสนเทศสาขาสังคมศาสตร์ เป็นสารสนเทศที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเงิน การตลาด การค้า การลงทุน การจัดการ บุคลากร รวมไปถึงสภาพสังคมภูมิประเทศเป็นสารสนเทศที่ สำคัญเรื่องของธุรกิจและอุตสาหกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจการค้าหรือพาณิชย์

3.2 สารสนเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นสารสนเทศที่ให้ความรู้ที่เป็น ความจริงที่ได้รับการพิสูจน์ ผ่านการค้นคว้า ทดลองเป็นที่ยอมรับแล้วหรืออาจเป็นผลงานที่รอการ พิสูจน์ด้วยเหตุและผล เป็นสารสนเทศที่มีบทบาทต่อภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก โดยมี รูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 วารสารทางวิชาการ (journals) เป็นสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่แนวความคิดของ นักวิชาการในสาขาต่าง ๆ เป็นบทความทางวิชาการที่มีคุณภาพสูงซึ่งมีเนื้อหาที่เป็นความรู้ใหม่ ๆ เทคโนโลยีที่ทันสมัย

3.2.2 วารสารสาระสังเขปและดรรชนี (abstracting & indexing journals) เป็นวารสารที่ จัดพิมพ์สาระสังเขปของบทความจากวารสาร หนังสือ รายงาน วิทยานิพนธ์และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องในสาขาวิชาเฉพาะ มีระบบช่วยในการค้นเรื่องที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยบอก แหล่งของสารสนเทศที่จะติดตามเนื้อหาฉบับสมบูรณ์ไว้อย่างครบถ้วน

3.2.3 เอกสารรายงาน (report) เป็นความเรียงทางวิชาการซึ่งเป็นผลของการรวบรวม ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ หรือเป็นผลของการศึกษาค้นคว้า เพื่อรายงานการค้นพบ รายงานการสำรวจ หรือรายงานการศึกษา เขียนโดยผู้เขียนเพียง 1 คน หรือกลุ่มบุคคล มักจะรวมข้อเสนอแนะไว้ด้วย

(จากรูวรรณ สันตุโสภณ, 2521, หน้า 16) เอกสารรายงานมีหลายประเภท ได้แก่ รายงานของสถาบัน รายงานคณะกรรมการ รายงานผลของโครงการ เป็นต้น

3.2.4 เอกสารมาตรฐานและรายการกำหนดมาตรฐาน (standards and standard specifications) เอกสารมาตรฐาน คือ เอกสารระบุข้อกำหนดรายการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเกี่ยวกับ คุณสมบัติ คุณลักษณะ ลักษณะการใช้งาน คุณภาพ วิธีวิเคราะห์ วิธีการทดสอบ การเก็บรักษาการบำรุงรักษา ความปลอดภัยเรื่องสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการใช้คำจำกัดความ เป็นต้น (กรมวิทยาศาสตร์บริการ, 2530, หน้า 30) ทั้งนี้เพื่อใช้ในข้อกำหนดต่าง ๆ นี้ร่วมกันเป็นวิธีเดียวกัน เพื่อความมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ใช้แทนกันได้ และเป็นที่ยอมรับเป็นส่วนรวมหรือเป็นสากล ซึ่งหมายถึงการมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของสินค้าและบริการในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ด้านความปลอดภัยของผู้ใช้ สภาพแวดล้อมและคุณภาพ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการยอมรับความเชื่อถือจากผู้ใช้สินค้าและผู้ให้บริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ เอกสารมาตรฐานมีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสินค้าส่งออก เพื่อให้การผลิตสินค้านั้นได้มาตรฐานสากลสามารถผ่านเข้าสู่ตลาดในแต่ละประเทศที่ต้องการขายได้ เช่น มาตรฐานอุตสาหกรรมของอังกฤษ (British Standards : BS) มาตรฐานอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น (Japanese Standards : JIS) มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ที่ออกโดยสำนักมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

3.2.5 เอกสารสิทธิบัตร (patents) คือ เอกสารที่อธิบายรายละเอียดของการประดิษฐ์ และรายละเอียดของการขอถือสิทธิต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์นั้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 15-20 ปี สิทธิบัตรของการออกแบบผลิตภัณฑ์ มีอายุการคุ้มครอง 7 ปี สิทธิบัตรที่ยังไม่หมดอายุนั้น คนทั่วไปในประเทศที่ออกสิทธิบัตรนั้นจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในแง่ของความรู้เท่านั้นจะนำไปใช้ในเชิงการค้าไม่ได้ แต่สิทธิบัตรที่หมดอายุแล้วผู้ใดจะนำไปใช้ประโยชน์ในทางใดก็ได้ สิทธิบัตรเป็นผลงานการค้นคว้าของนักวิจัยที่ยื่นขอจดทะเบียนเพื่อให้ได้รับสิทธิในการครอบครอง ดังนั้นสิทธิบัตรจึงเป็นแหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่กว้างขวาง มีค่าความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปทั้งเรื่องเล็ก เรื่องใหญ่ ง่ายหรือยาก (ทวีลักษณ์ บุญคง, 2527, หน้า 31) สารสนเทศในเอกสารสิทธิบัตร มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.2.5.1 ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี คือ การถ่ายทอดความรู้ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยี สารสนเทศในเอกสารสิทธิบัตรบอกให้ทราบถึงวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ยิ่งถ้าเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ แล้ว วิธีการผลิตจะไม่ปรากฏในเอกสารชนิดอื่นเลยนอกจากในเอกสารสิทธิบัตรที่ออกใหม่ ๆ การปรับปรุงวิธีการผลิตก็เช่นเดียวกันไม่อาจหาได้จากเอกสารชนิดอื่น สารสนเทศในเอกสารสิทธิบัตรช่วยให้เกิดความคิดที่จะผลิตสินค้าบางอย่างได้ และถ้าไม่สามารถทำได้เอง ก็ทราบแหล่งที่

จะติดต่อขอทำสัญญาอนุญาตให้ทำการผลิตได้ นอกจากนั้นในการค้นหาสารสนเทศในเอกสารสิทธิบัตร อาจกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ ๆ และฟื้นฟูความคิดเก่า ๆ ขึ้นมาทำใหม่

3.2.5.2 ด้านการเจรจาต่อรองในการซื้อขายเทคโนโลยี สารสนเทศจากเอกสารสิทธิบัตรช่วยให้มีความรอบรู้ในเทคโนโลยีการผลิตสินค้า นั้น ๆ เพียงพอที่จะเจรจาต่อรองกับผู้ขายได้ โดยไม่เสียเปรียบ

3.2.5.3 ด้านการแก้ปัญหาทางเทคนิค เมื่อเกิดปัญหาทางเทคนิคขึ้นซึ่งไม่อาจแก้ไขได้โดยง่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องก็มิได้มีความรอบรู้ในเรื่องนั้นในขั้นนำหน้าผู้อื่นอยู่ ทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุดก็คือ ก่อนจะลงมือทดลองค้นคว้าวิจัย ควรเริ่มต้นตรวจสอบค้นหาจากเอกสารสิทธิบัตรเสียก่อนว่า ยังไม่เคยมีผู้ค้นพบวิธีแก้ปัญหานั้นแล้วการหาวิธีแก้ปัญหานั้นด้วยตนเอง ซึ่งต้องเสียทั้งค่าใช้จ่ายและเวลาในการศึกษาวิจัยและทดลองอาจไม่จำเป็นเลย ถ้าวิธีแก้ปัญหานั้นได้มีปรากฏอยู่แล้วในเอกสารสิทธิบัตร

3.2.5.4 ค้นคว้าวิจัยและพัฒนา เอกสารสิทธิบัตรให้สารสนเทศซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีเลิศสำหรับนักค้นคว้าวิจัย นอกจากนั้นยังอาจช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดเลิศสำหรับนักค้นคว้าวิจัย นอกจากนั้นยังอาจช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดที่จะเป็นประโยชน์ต่องานที่กำลังทำอยู่ หรือจะทำในอนาคต

3.2.5.5 ด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เอกสารสิทธิบัตรเป็นแหล่งสะสมรวบรวมความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สำคัญ ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งได้พัฒนาเรื่อยมา ทำให้มีความรู้พื้นฐานในเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างกว้างขวางพอที่จะรับการถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

3.2.5.6 ด้านการติดตามดูความเคลื่อนไหวในกิจการของบริษัทคู่แข่งในในประเทศที่พัฒนาแล้ว บริษัทอุตสาหกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีกิจการใหญ่ ๆ มีหน่วยงานวิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ และนำผลการวิจัยไปขอจดทะเบียนสิทธิบัตรเพื่อขอรับการคุ้มครองสิทธิ บริษัทที่เป็นคู่แข่งกันจะคอยสนใจติดตามดูเรื่องที่บริษัทอื่นขอจดรับสิทธิบัตร เพื่อให้ทราบถึงกิจการที่กำลังดำเนินอยู่ ตลอดจนแนวทางความสนใจและความก้าวหน้าของบริษัทคู่แข่ง

3.2.5.7 ด้านการติดตามประเมิน และคาดคะเนความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เอกสารสิทธิบัตรทำให้เราทราบเทคโนโลยีล่าสุดในสาขาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เป็นเครื่องมือในการประเมิน และคาดคะเนความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในประเทศของตนเองและในประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศคู่แข่งในทางเศรษฐกิจ

สรุปว่าเอกสารสิทธิบัตร เป็นเอกสารที่มีคุณค่าต่อภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างมาก ในบางประเทศเช่นประเทศญี่ปุ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบันทึกและเผยแพร่ความรู้ เพื่อช่วยให้

มีการเรียนรู้และเกิดความรู้ในขั้นต่อไป ประเทศญี่ปุ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบันทึกและเผยแพร่ความรู้ เพื่อช่วยให้มีการเรียนรู้และเกิดความรู้ในขั้นต่อไป ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ใช้ประโยชน์จากเอกสารสิทธิบัตรมากที่สุดในแง่ของความรู้ ซึ่งเมื่อเรียนรู้แล้วยังได้พัฒนาความรู้นั้นต่อไปอีกด้วย จนปรากฏว่าเทคโนโลยีบางอย่างที่ญี่ปุ่นนำเข้ามาจากต่างประเทศ ได้พัฒนาก้าวหน้าไปมากกว่าประเทศเจ้าของเดิม ดังนั้น ความรู้จากเอกสารสิทธิบัตรจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ขึ้นมาเป็นประเทศมหาอำนาจทางอุตสาหกรรมได้อย่างรวดเร็ว จะเห็นได้ว่า ความรู้ต่าง ๆ จากเอกสารสิทธิบัตรที่ได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและจริงจังโดยเข้าใจ ถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ ย่อมจะทำให้ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมนำความรู้ที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นมาใช้เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการได้เป็นอย่างดี

4. สารสนเทศในองค์กร การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจมีการใช้สารสนเทศซึ่งเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

4.1 สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ สารสนเทศเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร นโยบายและแผน ระบบและระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน ทรัพยากรการบริหาร ปัจจัยการผลิต บรรยากาศในการทำงาน และวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผู้บริหารสามารถสังเกตได้จากสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร และมีประโยชน์ที่ผู้บริหารเห็นจุดแข็งขององค์กร โดยพิจารณาจากความแตกต่างที่องค์กรมีเหมือนคู่แข่งหรือโดดเด่นในระบบของธุรกิจ ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผนดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจได้อย่างมั่นใจ และสามารถกำหนดทิศทางได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งเห็นจุดอ่อนขององค์กร ซึ่งจะทำให้องค์กรไม่เสียโอกาสของการเติบโตในระบบธุรกิจ

4.2 สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ สารสนเทศเกี่ยวกับเหตุการณ์ และสภาพปัจจัยต่าง ๆ ที่แวดล้อมอยู่ภายนอกองค์กร ซึ่งมีอิทธิพลต่อกิจกรรมและปัจจัยทั้งหลายภายในองค์กร (Johns, 1996, p. 525) โดยที่การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจไม่อาจหลีกเลี่ยงผลกระทบจากปัจจัยภายนอกองค์กรได้ แต่ผลกระทบเหล่านั้นจะเป็นทั้งผลดีและผลเสียในเวลาเดียวกัน ผู้บริหารสามารถนำเอาผลดีมาปฏิบัติ และนำเอาผลเสียมาวิเคราะห์ปรับปรุงและหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น โดยมองที่โอกาสและอุปสรรคหรือข้อจำกัดทางธุรกิจ ซึ่งจะทำให้องค์กรเห็นแนวทางที่จะก้าวไปในอนาคต รวมทั้งเป็นการสร้างวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อความเป็นผู้นำบนถนนแห่งธุรกิจ

ประเภทของสารสนเทศภายนอกองค์กรประกอบด้วย สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กร 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้ (สาทิพย์ ธรรมชีวีวงศ์, 2541, หน้า 16-17)

1. สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยด้านการดำเนินงาน ได้แก่ สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กร ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อองค์กร ดังนี้

169784

005.75
07874

1.1 ลูกค้ำ หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของหน่วยงานหรือบุคคลที่ซื้อสินค้าหรือบริการที่ผลิตโดยองค์กร ซึ่งมีความสำคัญเพราะว่า จะช่วยสร้างแนวความคิดในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการเพื่อสร้างการยอมรับจากลูกค้ำและเพื่อรักษาลูกค้ำไว้

1.2 คู่แข่งขัน หมายถึง หน่วยงานหรือบุคคลที่อยู่ในองค์กรอื่น ซึ่งเสนอสินค้าหรือบริการให้กับลูกค้ำกลุ่มเดียวกัน หรือใช้แหล่งการผลิตที่เป็นจำพวกเดียวกันกับที่องค์กรให้อยู่ผู้บริหาร จะต้องดำเนินการในทุกเรื่องที่คุณแข่งขันกำลังดำเนินการอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของราคาผลผลิต การให้บริการ ลูกค้ำ แหล่งวัตถุดิบ ฯลฯ

1.3 ผู้ขายวัตถุดิบ หมายถึง หน่วยงานหรือบุคคลผู้นำส่งทรัพยากรสำหรับป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตหรือบริการ ผู้ขายวัตถุดิบเป็นส่วนสำคัญมาก เพราะองค์กรจะต้องมีแหล่งที่ส่งทรัพยากรให้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บริการลูกค้ำได้อย่างสม่ำเสมอ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ขายวัตถุดิบ จะสามารถช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้

1.4 แรงงาน หมายถึง บุคคลที่มีความพร้อมจะให้ว่าจ้างไปทำงาน ซึ่งทักษะค่าจ้างและอายุโดยเฉลี่ยของแรงงานจะมีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร และตลาดแรงงานจะมีผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร

1.5 กฎระเบียบ หมายถึง กฎระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานรัฐบาล เจ้าหน้าที่และผู้ชำนาญการพิเศษที่จะสร้าง มีอิทธิพล หรือบังคับใช้แนวทางควบคุมทางกฎหมาย หรือนโยบายที่มีผลต่อกิจกรรมขององค์กร แม้ว่าปัจจัยทางการเมืองจะเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยภายนอกองค์กรโดยทั่วไป แต่กฎระเบียบต่าง ๆ ที่นักการเมืองออกมาใช้บังคับ องค์กรจัดเป็นปัจจัยด้านการดำเนินงานด้วย เพราะกฎระเบียบเหล่านี้ มีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจปฏิบัติตามอันมีผลทันทีต่อการดำเนินการขององค์กร

1.6 หุ้นส่วน หมายถึง องค์กรที่ดำเนินธุรกิจร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ จะส่งเสริมซึ่งกันและกันให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยโดยทั่วไป ได้แก่ สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรซึ่งจะมีอิทธิพลทั่ว ๆ ไปต่อองค์กร แต่จะเกี่ยวข้องกับแนวโน้มที่สำคัญซึ่งมีผลถึงเป้าหมายในระยะยาวขององค์กร และบางครั้งจะมีผลกระทบโดยตรง โดยส่งผลมาจากปัจจัยด้านการดำเนินงาน ปัจจัยโดยทั่วไป มีดังต่อไปนี้

2.1 สังคม หมายถึง การศึกษา ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และคุณลักษณะทางประชากร เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่กำหนด พฤติกรรมของบุคคล และมีอิทธิพลต่อความปรารถนาของบุคคลที่องค์กรธุรกิจต่าง ๆ จะต้องพยายามผลิตสินค้าหรือบริการมาตอบสนอง

2.2 เศรษฐกิจ หมายถึง ทรัพยากรที่มีอยู่หรือขาดแคลน และแนวโน้มทั่ว ๆ ไปของ เศรษฐกิจที่มีผลองค์กร เช่น งบประมาณของรัฐ รายได้ประชาชาติ ดุลการค้ากับต่างประเทศ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย อัตราการว่างงาน ภาวะการค้า และการผลิตทางอุตสาหกรรม และตลาดหุ้น เป็นต้น

2.3 การเมือง หมายถึง รัฐบาล นโยบายทางการเมือง กฎหมาย และสถาบันในระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น รวมไปถึงจนถึงระเบียบข้อบังคับ ภาษีอากร การตัดสินใจทางกฎหมาย และนโยบายของพรรคการเมือง อิทธิพลทางการเมืองมีผลต่อบรรยากาศขององค์กรธุรกิจ โดยเป็นตัวช่วยเหลือและส่งเสริมกิจการที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศตามนโยบายการเมืองของรัฐบาลในสมัยนั้น เช่น เมื่อประเทศไทยส่งเสริมการพัฒนาประเทศในแง่การลงทุนธุรกิจ รัฐบาลก็จัดตั้งให้มีคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน มีการลดหย่อนภาษีนำเข้าของเครื่องมือ เครื่องจักร และวัตถุดิบ และเมื่อรัฐบาลมี นโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศก็กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการนี้

2.4 เทคโนโลยี หมายถึง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น การเกิดผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และวัสดุ รวมทั้งวิธีการทางวิทยาศาสตร์ใหม่ ๆ (ธงชัย สันติวงษ์, 2538, หน้า 98)

5. แหล่งสารสนเทศเพื่อการอุตสาหกรรมและธุรกิจ

ชู (Choo, 1994, p. 26) ได้จำแนกแหล่งสารสนเทศเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

5.1 แหล่งภายในองค์กร

5.1.1 แหล่งที่เป็นบุคคล ได้แก่ คณะกรรมการบริหาร ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา

5.1.2 แหล่งที่ไม่ใช่บุคคล ได้แก่ บันทึก/หนังสือเวียนภายใน รายงานการศึกษาห้องสมุดของบริษัทและบริการสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์

5.2 แหล่งภายนอกองค์กร

5.2.1 แหล่งที่เป็นบุคคล ได้แก่ ลูกค้า คู่แข่งขัน บุคคลในวิชาชีพ เพื่อนร่วมธุรกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

5.2.2 แหล่งที่ไม่ใช่บุคคล ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล สื่อมวลชน สมาคมอุตสาหกรรม/การค้า และการประชุม/สัมมนา

สาทิพย์ ธรรมชิววงศ์ (2541, หน้า 20) จำแนกแหล่งสารสนเทศเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทบุคคล

1.1 บุคคลภายในองค์กร หมายถึง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา

1.2 บุคคลนอกองค์กร หมายถึง ลูกค้า คู่แข่งขัน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้เชี่ยวชาญใน วิชาชีพต่าง ๆ ภายนอกองค์กร เช่น นักเศรษฐศาสตร์ วิศวกร นักวิเคราะห์การเงิน เป็นต้น

2. ประเภทสื่อ

2.1 สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสารวิชาการ รายงานการศึกษา/วิจัย รายงานการประชุม/สัมมนา และสิ่งพิมพ์รัฐบาล

2.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิทยุ/โทรทัศน์ ฐานข้อมูลอินเฮาส์ (Inhouse database) ฐานข้อมูลออนไลน์ (Online database) และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)

3. ประเภทสถาบัน

3.1 หน่วยงานสารสนเทศภายในองค์กร หมายถึง หน่วยงานภายในบริษัทของ ผู้บริหาร ซึ่งทำหน้าที่จัดเก็บและให้บริการสารสนเทศโดยตรง เช่น ห้องสมุด ศูนย์ข้อมูล ศูนย์เอกสาร ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์สารสนเทศ เป็นต้น

3.2 หน่วยงานสารสนเทศภายนอกองค์กร ได้แก่

3.2.1 หน่วยงานสารสนเทศขององค์กรอื่น ๆ หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บและให้บริการสารสนเทศ เช่น ห้องสมุด ศูนย์ข้อมูล ศูนย์เอกสาร ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์สารสนเทศของหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานเอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และสมาคมอุตสาหกรรมหรือสมาคมวิชาชีพ

3.2.2 สถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ (fee-based information services) หมายถึง หน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจด้านการให้บริการหรือขาย หรือจัดหาสารสนเทศให้ได้ตามความต้องการของ ผู้บริหาร โดยคิดค่าบริการ

6. ความต้องการสารสนเทศและการใช้แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจ ผู้ใช้สารสนเทศแต่ละบุคคลและแต่ละกลุ่มมีความต้องการสารสนเทศและการใช้แหล่งสารสนเทศแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้ (จิรวรรณ ภัคดีบุตร, 2533, หน้า 176)

6.1 ภารกิจทางด้านอาชีพและหน้าที่การงานของผู้ใช้ ความแตกต่างของบุคคลแต่ละกลุ่มอาชีพและตำแหน่งหน้าที่การงานมีส่วนกำหนดลักษณะความต้องการสารสนเทศและการใช้แหล่งสารสนเทศเป็นอย่างมาก

6.1.1 หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน เช่น ปฏิบัติงานในด้านการวิจัย การวางแผนการผลิต การบริหาร ผู้ใช้มักจะต้องการใช้สารสนเทศแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของภาระหน้าที่การงานนั้น

6.1.2 สาขาวิชาที่ผู้ใช้ใช้ประกอบอาชีพและปฏิบัติงาน เช่น แพทย์ วิศวกร และนักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น บุคคลเหล่านั้นย่อมต้องการสารสนเทศในสาขาของตน

6.1.3 ลักษณะและสภาพแวดล้อมของหน่วยงานต้นสังกัด มีผลต่อความต้องการสารสนเทศและการใช้แหล่งสารสนเทศของพนักงานแต่ละคน ถ้าเป็นบริษัทธุรกิจที่ทำการค้าในสาขาใด พนักงานจำเป็นต้องติดตามและรับข่าวสารสนเทศในสาขานั้นหรือสาขาใกล้เคียงที่เกี่ยวข้อง

6.2 คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ใช้ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ใช้เป็นส่วนสำคัญที่กำหนดความต้องการสารสนเทศและการใช้แหล่งสารสนเทศ เพราะเป็นพื้นฐานและความสนใจส่วนตัวของผู้ใช้แต่ละคน ประกอบด้วย

6.2.1 สาขาวิชาที่ผู้ใช้ได้ศึกษามา หรือผู้ใช้มีพื้นฐานและความสนใจในสาขาวิชานั้นหรือที่พัฒนาในภายหลัง สาขาวิชาเป็นสิ่งกำหนดความสนใจเบื้องต้นในการใช้และไม่ใช้สารสนเทศ ในขณะเดียวกัน ผู้ใช้มักจะสนใจค้นหาสารสนเทศที่ตรงหรือเกี่ยวข้องกับสาขาของตนทั้งโดยการได้รับการศึกษาอบรมมาในวิชานั้นหรือโดยความสนใจก็ตาม

6.2.2 ระดับการศึกษาของผู้ใช้ หมายถึง ความรู้ระดับต่าง ๆ เช่น ระดับวิชาชีพปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก เป็นต้น ระดับการศึกษามีผลต่อพฤติกรรมการค้นหาและการใช้สารสนเทศระดับการศึกษาที่สูงขึ้นอาจต้องการสารสนเทศในระดับที่ลึกซึ้งเจาะลึกเฉพาะสาขาวิชายิ่งขึ้น

6.2.3 สภาพแวดล้อมส่วนตัว เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม อายุประสบการณ์ในการทำงานและความสนใจส่วนตัว ที่อาจมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการทำงานของผู้ใช้ สารสนเทศแต่ละบุคคล

6.2.4 การเข้าถึงและการใช้สารสนเทศ คือ ความสะดวกในการรับสารสนเทศของผู้ใช้ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น การมีแหล่งสารสนเทศและคู่มือช่วยการค้นคว้ารวมทั้งฐานข้อมูลต่าง ๆ อยู่ในหน่วยงานของตน หรือสถานที่ใกล้เคียงที่สามารถอำนวยความสะดวกในการค้นหาสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว และผู้ใช้สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว

นอกจากนี้ (Choo, 1995, p.85) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการสารสนเทศภายนอกองค์การและการใช้แหล่งสารสนเทศของผู้ประกอบการว่า ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยด้านการดำเนินธุรกิจขององค์การ เช่น ประเภทของธุรกิจ และกลยุทธ์ขององค์การ
2. ปัจจัยด้านสารสนเทศ เช่น คุณภาพของสารสนเทศ และความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศ
3. ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น การศึกษา กระบวนการหรือรูปแบบการเรียนรู้

1.3 เขตพื้นที่ซึ่งผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์ สิ่งจูงใจ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามพระราชบัญญัติ กนอ. และได้รับเพิ่มเติมมากขึ้นสำหรับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

2. บทบาทของนิคมอุตสาหกรรม

2.1 เป็นยุทธศาสตร์การผลิตที่พร้อมด้วยปัจจัยการผลิตซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

2.2 เป็นกลไกของรัฐในการกระจายอุตสาหกรรมและความเจริญไปสู่ภูมิภาค

2.3 เป็นกลไกของรัฐในการรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการอุตสาหกรรม

2.4 เป็นกลไกของรัฐในการป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุอันเกิดจากอุตสาหกรรม

2.5 เป็นกลไกของรัฐในการจัดระบบและระเบียบการใช้ที่ดินในพื้นที่เฉพาะและเป็นส่วนหนึ่งของการวางผังเมืองตลอดจนการใช้ที่ดิน

2.6 เป็นกลไกของรัฐในการส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมทั่วไป อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก และรวมถึงอุตสาหกรรมพื้นฐาน

3. ภาระหน้าที่ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

3.1 จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนหรือองค์การของรัฐจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

3.3 จัดให้มีและให้บริการในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม

3.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนลงทุนและให้บริการในระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม

3.5 จัดให้มีระบบและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุจากอุตสาหกรรม

3.6 อนุญาต อนุมัติ การประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมและจัดให้ได้เพิ่มเติมซึ่งสิทธิประโยชน์สิ่งจูงใจ และการอำนวยความสะดวกแก่การประกอบอุตสาหกรรม

4. เขตอุตสาหกรรมส่งออกพิเศษ ในปัจจุบันพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมให้สามารถทำการผลิต การค้า และการบริการเพื่อการส่งออกและสามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้เป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถเป็นแหล่งการค้า เป็นฐานการผลิตใหม่ที่ช่วยให้ประหยัดต้นทุนซึ่งเขตอุตสาหกรรมส่งออกสามารถทำได้ทั้งการผลิต การค้า และการบริการ โดยแบ่งประเภทกิจกรรมได้ดังนี้

- 4.1 การผลิต
- 4.2 การค้า
- 4.3 การวิจัยและการพัฒนา
- 4.4 การขนส่ง
- 4.5 คลังสินค้า
- 4.6 การบริการด้านโทรคมนาคม
- 4.7 การบรรจุผลิตภัณฑ์
- 4.8 การบริการด้านคอมพิวเตอร์
- 4.9 การจำหน่าย
- 4.10 การบริการด้านข้อมูล
- 4.11 การแสดงสินค้า
- 4.12 การบริการด้านการสื่อสาร

รายละเอียดของกิจกรรมแยกได้ดังนี้

1. ประเภทอุตสาหกรรม

- 1.1 ที่ประกอบการอยู่แล้วใน EPZ (Export Processing Zone or Export Free Zone)
- 1.2 ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน BOI (Board of Investment)
- 1.3 เป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายของกระทรวงอุตสาหกรรม
- 1.4 ที่ กนอ. เห็นสมควรส่งเสริมและสนับสนุน
- 1.5 ที่มีนโยบายรัฐบาลให้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม
- 1.6 ที่ส่วนราชการขอความร่วมมือและสนับสนุนให้จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อ

ประกอบการ

1.7 อุตสาหกรรมที่ผลิตผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ในกิจการโทรคมนาคม ระบบงานคอมพิวเตอร์ การบริการด้านข้อมูลสารสนเทศ และการบริการทางมัลติมีเดียทั้งด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

2. กิจการค้า

- 2.1 การซื้อและขายของสินค้าอุตสาหกรรม
- 2.2 การซื้อและขายของสินค้าที่ใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม
- 2.3 การรวบรวมและกระจายสินค้าอุตสาหกรรม
- 2.4 การบรรจุและการแบ่งการบรรจุสินค้า

3. กิจการการบริการ

- 3.1 คลังสินค้า การขนส่ง

3.2 การซ่อมแซม ปรับปรุง บำรุงรักษา และงานด้านวิศวกรรมสำหรับเครื่องจักรและเครื่องมือกล

3.3 การวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรม

3.4 การบริการโทรคมนาคม การบริการทางระบบงานคอมพิวเตอร์ การบริการด้านข้อมูลสารสนเทศ และการบริการทางมัลติมีเดีย

5. ประเภทของนิคมอุตสาหกรรม แบ่งประเภทของนิคมอุตสาหกรรมได้เป็น 2 แนวทาง คือ (วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ 2542, หน้า 28)

5.1 การแบ่งประเภทตามวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์ แบ่งได้เป็น

5.1.2 นิคมอุตสาหกรรมทั่วไป เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่มีได้มีจุดประสงค์เป็นการเฉพาะมุ่งที่จะจัดสรรที่ดินที่พัฒนาแล้ว เพื่อการอุตสาหกรรมเป็นหลัก อาจแบ่งเป็นประเภทย่อย ๆ ตามประเภทอุตสาหกรรม เช่น

5.1.2.1 นิคมอุตสาหกรรมสำหรับอุตสาหกรรมสะอาด (clean Industry/non-pollutive industry)

5.1.2.2 นิคมอุตสาหกรรมสำหรับอุตสาหกรรมที่มีของเสีย ที่สามารถกำจัดได้โดยง่าย (semi - pollutive industry)

5.1.2.3 นิคมอุตสาหกรรมสำหรับอุตสาหกรรมที่มีของเสียมาก (heavy pollutive industry)

5.2 การแบ่งประเภทนิคมอุตสาหกรรมตามลักษณะโครงการ แบ่งได้เป็น

5.2.1 นิคมอุตสาหกรรมสำหรับโรงงานโดยเฉพาะ นิคมอุตสาหกรรมแบบนี้มักเป็นนิคมอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณต่าง ๆ ของนครใหญ่ซึ่งได้รับประโยชน์จากการมีสถานีขนถ่ายสินค้าทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และสาธารณูปโภค สาธารณูปการจากนครนั้นเป็นหลัก มักประกอบด้วยอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการบริการ เครื่องมือกล และเครื่องจักร คลังสินค้า ผลิตผลทางการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น

5.2.2 นิคมอุตสาหกรรมที่มีบริเวณเพื่อการเคหะ นิคมอุตสาหกรรมแบบนี้มีบริเวณเพื่อการอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยรวมกัน มักจะเป็นโรงงานขนาดย่อมทางหัตถกรรมเป็นหลัก สถานที่ประกอบกิจการและที่อยู่อาศัยอยู่รวมกันหรือแยกกันก็ได้

5.2.3 นิคมอุตสาหกรรมสมบูรณ์แบบ เป็นนิคมอุตสาหกรรมประเภทที่มีอาณาบริเวณกว้างขวาง อาจเป็นเมืองของเมืองหลัก หรือเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีการจัดสรรบริเวณเพื่อการ

อุตสาหกรรม เคหะสถาน สวนสาธารณะ สันทนาการ ศูนย์การค้า และสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันอย่างใกล้ชิด ส่วนภายใต้การวางแผนอย่างกว้างขวางรอบคอบที่ก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างภาคการผลิต การจำหน่าย และการบริโภค

6. ขนาดของอุตสาหกรรม วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ (2542, หน้า 12-13) กล่าวถึงขนาดของอุตสาหกรรมไว้เป็น 4 ขนาด ดังนี้

6.1 อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (large or heavy industry) เป็นอุตสาหกรรมที่มีทรัพย์สินมากกว่า 100 ล้านบาท จะมีเจ้าของกิจการคนเดียวหรือหลายคน หรือเป็นบริษัทมหาชน มีคณะกรรมการดำเนินงาน บุคลากรนั้นจะใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ทักษะเฉพาะทาง เช่น วิศวกรระบบวัดและควบคุมทางอุตสาหกรรม นักเคมีวิเคราะห์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก มีคนงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป แต่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่บางประเภทอาจพัฒนาใช้เทคโนโลยี โดยใช้เครื่องจักรอัตโนมัติทำงานแทนคน จึงมีคนทำงานน้อยลง เช่น อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ เป็นต้น

6.2 อุตสาหกรรมขนาดกลางหรืออุตสาหกรรมเบา (medium or light scale industry) เป็นอุตสาหกรรมที่มีทรัพย์สินตั้งแต่ 51-100 ล้านบาท ดำเนินการโดยเจ้าของคนเดียวหรือหลายมีคณะกรรมการดำเนินงาน ใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางจำนวนแรงงาน 50-199 คน เช่น อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

6.3 อุตสาหกรรมขนาดเล็กหรือขนาดย่อม (small scale industry) เป็นอุตสาหกรรมที่มีทรัพย์สินต่ำกว่า 50 ล้านบาท ระบบการทำงานอาจจะมีคณะกรรมการหรือไม่มีก็ได้ มักจะดำเนินการโดยเจ้าของคนเดียว จำนวนแรงงาน 10-49 คน ได้แก่ อุตสาหกรรมของเล่นเด็ก อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง เป็นต้น

6.4 อุตสาหกรรมในครอบครัว (cottage industry) เป็นอุตสาหกรรมที่ดำเนินกิจการภายในบ้าน หรือบริเวณใกล้บ้าน ใช้เงินทุนไม่มากนัก ระบบการบริหารงานมีลักษณะ owner-worker คือ เจ้าของกิจการทั้งบริหารงานและเป็นแรงงาน หรือเจ้าของฝีมือด้วยพร้อมกัน ลักษณะการทำงานใช้แรงงาน หรือฝีมือมากกว่าใช้เทคโนโลยี เช่น การแกะสลักไม้ การเขียนลวดลายด้วยสี ดอกไม้ประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา เป็นต้น

บัญชา คูเจริญไพบุลย์ (2525, หน้า 170-171) กล่าวถึงขนาดของอุตสาหกรรมไว้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (large scale industry) หมายถึงอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก และในการดำเนินงานจะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจการนั้น ๆ โดยเฉพาะจำนวนคนงานในอุตสาหกรรม ประเภทนี้โดยปกติมีจำนวนมาก (แต่ในอุตสาหกรรม

ขนาดใหญ่บางประเภทได้มีการใช้เครื่องอัตโนมัติ ซึ่งทำให้จำนวนคนงานน้อยลง เช่น อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมประเภทนี้ได้แก่ อุตสาหกรรมถลุงเหล็กกล้า อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมผลิตเครื่องมือกล เป็นต้น

2. อุตสาหกรรมขนาดกลาง (medium scale industry) อุตสาหกรรมที่ใช้เงินลงทุนน้อยกว่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ แต่ต้องใช้คนที่มีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะ ที่จะมาดำเนินงาน อุตสาหกรรมประเภทนี้จำนวนคนงานอาจจะมีมากหรือน้อยแล้วแต่ขบวนการที่ผลิตอุตสาหกรรมนั้น ๆ จะใช้อุตสาหกรรมประเภทนี้ได้แก่ อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์นั่งหรือรถบรรทุก อุตสาหกรรมประกอบหรือผลิตเครื่องรับวิทยุและเครื่องรับโทรทัศน์ อุตสาหกรรมผลิตหรือประกอบ เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น เครื่องไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมทอผ้า และปั้นด้วย อุตสาหกรรมผลิตผงชูรส เป็นต้น

3. อุตสาหกรรมขนาดย่อม (small scale industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีเงินลงทุนน้อย และมีคนงานน้อยกว่าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ และดำเนินการก็ไม่มีแบ่งเป็นแผนก ๆ ซึ่งมีหน้าที่โดยเฉพาะอุตสาหกรรมประเภทนี้มีความสำคัญในการผลิตชิ้นส่วนให้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่

4. อุตสาหกรรมในครอบครัว (cottage industry) หมายถึงอุตสาหกรรมที่ทำกันภายใน ที่อยู่อาศัย โดยใช้แรงงานภายในครอบครัวมาประกอบเป็นอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ อาจจะมีจ้างผู้อื่นมาช่วยในการผลิตบ้างเป็นส่วนตัว ผู้ประกอบอุตสาหกรรมประเภทนี้ได้แก่ อุตสาหกรรมทอผ้าด้วยมือ ผลิตเครื่องปั้นดินเผา จักสาน ทำร่ม เครื่องเงิน เป็นต้น

5. อุตสาหกรรมหัตถกรรม (handicraft industry) เป็นอุตสาหกรรมที่ทำในโรงงาน โดยมีช่างฝีมือเป็นผู้ทำเพียงคนเดียว หรือจ้างลูกมืออีกราว 2-3 คน ไม่มีการแบ่งงานกันทำ การดำเนินงานทุกอย่างอยู่ในความรับผิดชอบของช่างฝีมือเพียงคนเดียวเท่านั้น เช่น ช่างปั้น ช่างตีเหล็ก ช่างทอง และช่างฝีมืออื่น ๆ อุตสาหกรรมหัตถกรรมนี้ส่วนใหญ่จะต้องเป็นลักษณะที่เป็นศิลปอุตสาหกรรม การผลิตอาศัยช่างฝีมือเท่านั้น ไม่มีการใช้เครื่องจักรผลิตแทน

ทวี ทองสว่าง (2525, หน้า 452 -453) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมในประเทศไทย จำแนกได้ 4 ประเภท

1. อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ต้องใช้เงินทุนจำนวนมากนับเป็นร้อย-พันล้านบาท มีระบบการดำเนินงานซับซ้อน มีจำนวนคนงานเป็นพันคน แยกตามความรู้ความสามารถ บางประเภทก็ใช้ เครื่องจักรอัตโนมัติ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น อุตสาหกรรมถลุงเหล็ก และเคมี เป็นต้น

2. อุตสาหกรรมขนาดกลาง ใช้เงินทุนต่ำกว่าขนาดใหญ่ แต่สูงกว่า 2 ล้านบาท และมีระบบการดำเนินงาน ด้วยจำนวนคนงานน้อยขบวนการผลิตของอุตสาหกรรมนั้น ๆ เช่น อุตสาหกรรม

ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป การประกอบรถยนต์นั่ง หรือรถบรรทุก การผลิตเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ และ เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

3. อุตสาหกรรมขนาดย่อม มีคนงานไม่เกิน 100 คน มีเงินทุน จดทะเบียนไม่เกิน 2 ล้านบาท เช่นอุตสาหกรรมโลหะวิศวกรรมอุตสาหกรรมเบา ได้แก่ โรงหล่อ โรงกลึง เกิดขึ้นเพื่อรองรับ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่

4. อุตสาหกรรมในครอบครัวและการหัตถกรรม หมายถึงอุตสาหกรรม ที่ทำกันภายใน ครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ อาจมีลูกจ้างชั่วคราวมีเครื่องมือทุนแรงแบบง่าย ๆ โดยปกติจะไม่มี เครื่องจักรช่วย เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผา การจักสานไม้ไผ่ ทอเสื่อกก ทอผ้าด้วยมือ ย้อมสีฝ้าย และไหม เย็บสานทอ ทำกระดาษด้วยมือ ทำเฟอร์นิเจอร์หวาย เจียรโนพลอย เครื่องเงิน เครื่องถม เครื่องประดับมุก ทำโอ่ง กระจ่างและหม้อ เป็นต้น

การหัตถกรรม หมายถึง การประดิษฐ์เครื่องมือ เครื่องใช้สิ่งต่าง ๆ ด้วยมือ การหัตถกรรม สามารถทำได้ทั้งในรูปครอบครัว และโรงงาน การหัตถกรรมที่สำคัญได้แก่ การประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ จากใบลาน จากเส้นใยพืช ดอกไม้ผ้า และวัสดุอื่น ๆ ของข้าวววย ของใช้ในครอบครัว กาวหนังควาย ของเด็กเล่น ตุ๊กตาไทย เครื่องประดับจากโลหะ เป็นต้น

ประเทศไทยในยุคปัจจุบันอยู่ในช่วงของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ มีการพูดถึงการปรับ โครงสร้างของธุรกิจอุตสาหกรรม โดยเน้นไปที่รากฐานของอุตสาหกรรมไทยซึ่งเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางเป็นส่วนใหญ่ให้มีกำลังผลิตสินค้าส่งออก เพื่อนำเงินตราเข้าสู่ประเทศ

คำว่า SMIs จะหมายถึง อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Industries) ที่เป็นกิจการอุตสาหกรรมการผลิต (manufacturing) เท่านั้น ส่วนคำว่า SMEs จะมีความหมาย ที่กว้างกว่า คือ หมายถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises) คำนี้ จะครอบคลุมถึงกิจการอุตสาหกรรมการผลิต กิจการค้าส่งและค้าปลีก (wholesale and retail) และ กิจการบริการ (service) (วีระพันธ์ สิทธิพงศ์, 2542, หน้า 38 - 39)

การกำหนดขนาดของอุตสาหกรรมสามารถใช้เกณฑ์หลายอย่างเป็นตัวกำหนด เช่น มูลค่า ทรัพย์สินถาวร เงินลงทุน ยอดขาย จำนวนพนักงาน ฯลฯ สำหรับกรณีประเทศไทยนั้น กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม ได้นิยามขนาดของอุตสาหกรรมโดยใช้เกณฑ์ 2 ประการอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ มูลค่า ทรัพย์สินถาวรกับจำนวนการจ้างงาน โดยกำหนดเอาไว้ว่าอุตสาหกรรมขนาดกลางหมายถึง อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าทรัพย์สินถาวรในกิจการไม่เกิน 100 ล้านบาท หรือมีการจ้างงานในกิจการไม่ เกิน 200 คน ส่วนอุตสาหกรรมขนาดย่อมจะมีการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือมีทรัพย์สินถาวรไม่เกิน 20 ล้านบาท หน่วยงานอื่น ๆ ของไทยอาจให้นิยามความหมายของ SMEs ต่างออกไป เช่น บริษัท เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กำหนดขนาดของอุตสาหกรรมที่จะให้สินเชื่อออกเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีมูลค่าทรัพย์สินถาวรของกิจการเกินกว่า 100 ล้านบาท และกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดย่อย ซึ่งมีมูลค่าทรัพย์สินถาวรในกิจการไม่เกิน 100 ล้านบาท

ธนาคารแห่งประเทศไทย บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) และบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) มีนิยามของคำว่า SMEs ร่วมกัน โดยพิจารณาจากกิจการที่มีสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 20 ล้านบาท เป็นกิจการ SME

จากนิยามของกระทรวงอุตสาหกรรม พบว่าปัจจุบันอุตสาหกรรมไทยที่มีอยู่จะเข้าข่ายเป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อมถึง 96% ของจำนวนกิจการที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม และหากรวมกิจการค้าและบริการเข้าไปด้วย คาดว่าจะมีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมรวมกันไม่น้อยกว่า 200,000 กิจการ (วิระพันธ์ สิทธิพงศ์, 2542, หน้า 38 - 39)

7. นิคมอุตสาหกรรมที่ดำเนินการภายใต้นิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีวิธีการดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม แต่ละนิคมแตกต่างกันออกไป 3 รูปแบบ คือ กนอ.ดำเนินการเอง กนอ.ร่วมทุนกับเอกชน และกนอ.ร่วมดำเนินงานกับเอกชน ดังรายละเอียดพอสังเขปต่อไปนี้

7.1 กนอ.ดำเนินการเองเป็นกรณีที่มีการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเข้าดำเนินการจัดตั้งนิคมได้เองโดย กนอ. เป็นผู้ลงทุนซื้อที่ดินและพัฒนาสาธารณูปโภคภายในโครงการเองทั้งหมด ดังตัวอย่างในตารางที่ 1

7.2 กนอ. ร่วมทุนกับภาคเอกชนเป็นกรณีที่มีการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยร่วมทุนกับภาคเอกชนโดยเข้าไปถือหุ้นหรือให้ฝ่ายเอกชนเป็นผู้จัดหาที่ดิน ส่วนการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยนั้นจะเป็นผู้พัฒนาพื้นที่และจัดสร้างระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ดังตัวอย่างในตารางที่ 2

7.3 กนอ. ร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานหรือภาคเอกชน เป็นกรณีที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยร่วมดำเนินงาน กับหน่วยงานต่าง ๆ หรือภาคเอกชน ในกรณีนี้เอกชนจะเป็นผู้ดำเนินงานนิคมอุตสาหกรรมเองทั้งหมดไม่จำเป็นที่จะเป็นการจัดหาที่ดินหรือการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภค ภายในนิคมอุตสาหกรรม (เชษฐ ทัฬหทอง, 2537, หน้า 13-21)

ตารางที่ 1 นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกที่ดำเนินการภายใต้กนอ.

นิคมอุตสาหกรรม	การดำเนินงาน	ที่ตั้ง (จังหวัด)	ปีที่เริ่ม ก่อตั้ง	พื้นที่ (ไร่)	เขตทั่วไป (ไร่)	เขตสง ออก(ไร่)	เขต พาณิชย์
นอ.มาบตาพุด	กนอ.	ระยอง	2532	8000	6000	-	2000
นอ.แหลมฉบัง	กนอ.	ชลบุรี	2533	3556	2313	1098	146

ตารางที่ 1 (ต่อ)

นิคมอุตสาหกรรม	การดำเนินงาน	ที่ตั้ง (จังหวัด)	ปีที่เริ่ม ก่อตั้ง	พื้นที่ (ไร่)	เขตทั่วไป (ไร่)	เขตสง ออก(ไร่)	เขต พาณิชย์
นอ.ชลบุรี(บ่อวิน)	กนอ.กับบริษัท	ชลบุรี					
เฟส 1	เหมราชพัฒนา		2534	1025	568	457	27
เฟส 2	ที่ดิน จำกัด		2535	987	987	-	-
นอ. เวลโกรว์	กนอ.กับบริษัท	ฉะเชิงเทรา	2534	1200	720	-	56.4
	เวลโกรว์ อิน ดัสทรีส์ จำกัด						
นอ.บางปะกงอิน	กนอ. กับ บริษัท	ชลบุรี					
ดัสเตรียลปาร์ค 2	บางปะกงอิน						
จำกัด	ดัสทรีส์ จำกัด						
เฟส 1			2535	1048	696	-	90.38
เฟส 2			2537	1267	899	-	92.94
นอ.เกตเวย์ดี	กนอ.กับบริษัท	ฉะเชิงเทรา	2536	6900	3580	860	200
	เอ็ม.ดี.เอ็กซ์.						
นอ.ผาแดง	กนอ.กับบริษัท	ระยอง	2537	-	400	-	-
	ผาแดง หรือพ เพอริตี้ส์ จำกัด						

ตารางที่ 2 นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกที่ภาคเอกชนดำเนินการ

นิคมอุตสาหกรรม	ที่ตั้ง (จังหวัด)	ปีที่เริ่มก่อตั้ง	พื้นที่ (ไร่)	เขตทั่วไป (ไร่)	เขตสง ออก(ไร่)	เขตพาณิชย์ (ไร่)
สหพัฒนาอินเดอริไฮตติ้ง	ชลบุรี	2532	1202	-	-	-
	ปราจีนบุรี	2535	1768	-	-	-
ระยองอินดัสเตรียลปาร์ค	ระยอง	2535	600	600	-	100
นอ.TPI	ระยอง	2535	1500	-	-	-
นอ.กบินทร์	ปราจีนบุรี	2537	2400	1500	-	250
เกษตรุ่งเรืองกรุ๊ป	ปราจีนบุรี	2537	2000	-	-	-

8. นิคมอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการแล้ว ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมไป
แล้ว 29 แห่งทั่วประเทศซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

8.1 เป็นโรงงานประมาณ	1,700 โรงงาน
8.2 มีเงินลงทุนประมาณ	769,000,000,000 ล้านบาท
8.3 มีคนงานประมาณ	400,000 คน

นิคมอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นนิคมอุตสาหกรรมที่ กนอ. ได้มีการลงทุนเอง หรือร่วมดำเนินการ กับเอกชนรวมทั้งสนับสนุนเอกชนดำเนินการ โดยได้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. นิคมอุตสาหกรรมบางชัน
2. นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง
3. นิคมอุตสาหกรรมบางปู
4. นิคมอุตสาหกรรมบางพลี
5. นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
6. นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง
7. นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (ปอวิน)
8. นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด
9. นิคมอุตสาหกรรมเวลโกร์
10. นิคมอุตสาหกรรมบ้านหว้า (ไฮเทค)
11. นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน
12. นิคมอุตสาหกรรมตะวันออก
13. นิคมอุตสาหกรรมสระบุรี (แก่งคอย)
14. นิคมอุตสาหกรรมหนองแค (สระบุรี)
15. นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้
16. นิคมอุตสาหกรรมบางปะกง
17. นิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร
18. นิคมอุตสาหกรรมสหรัตนนคร
19. นิคมอุตสาหกรรมอัญธานี
20. นิคมอุตสาหกรรมสงขลา (ฉลุง)
21. นิคมอุตสาหกรรมผาแดง
22. นิคมอุตสาหกรรมพิจิตร
23. นิคมอุตสาหกรรมอุดรธานี
24. นิคมอุตสาหกรรมอิสเทิร์นซีบอร์ด
25. นิคมอุตสาหกรรมราชบุรี

26. นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้
27. นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง
28. นิคมอุตสาหกรรมชุตีกาญจน์ แพลเตอร์ไฮ้ส์
29. นิคมอุตสาหกรรมเอวี เวลเทิร์นซีบอร์ด

นอกจากนี้ได้มีแผนการดำเนินงานโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมปีงบประมาณ 2539-2543 ซึ่งบางแห่งก็ได้เปิดดำเนินการไปแล้วบางส่วน และบางแห่งอยู่ในระหว่างดำเนินการ

9. การบริการสารสนเทศของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กนอ. สามารถให้การอนุญาตอนุมัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดแก่โรงงานที่ตั้งอยู่ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรม กนอ. ได้ตั้งศูนย์การบริการเบ็ดเสร็จครบวงจรเพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้ประกอบการในการขออนุมัติใบอนุญาตต่าง ๆ โดยไม่ต้องไปติดต่อขอบริการจากหน่วยอื่นที่เกี่ยวข้อง บริการต่าง ๆ มีดังนี้

9.1 ให้ข้อมูลและบริการด้านการลงทุน

9.2 ใช้ระบบสื่อสาร E-mail, Internet/WWW Teleconference

9.3 ให้คำปรึกษาด้านการลงทุนและการตลาด

9.4 อนุมัติการขออนุญาตต่าง ๆ

9.4.1 การขออนุมัติการขอซื้อที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม

9.4.2 การขออนุมัติปลูกสร้างโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม

9.4.3 การขออนุมัติประกอบกิจการอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม

9.4.4 การขออนุมัติถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างชาติ

9.4.5 การขออนุมิตินำผู้เชี่ยวชาญ ช่างเทคนิคต่างชาติเข้ามาทำงาน

9.4.6 การขออนุมัติยกเว้นภาษีอากร (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2543, หน้า 31-38)

10. ภาพรวมการลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันออก การลงทุนในระยะของมีจำนวนโครงการลงทุนสูงสุดตามด้วยชลบุรี ปราณบุรี และฉะเชิงเทรา ตามลำดับ โดยโครงการลงทุนส่วนใหญ่ในจังหวัดระยองจะเป็นอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและต่อเนื่อง การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก โครงการเหล็ก การแปรรูปโลหะ และโครงการยานยนต์และชิ้นส่วน โครงการลงทุนในจังหวัดชลบุรีจะเป็น โครงการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนยานยนต์ และโครงการแปรรูปโลหะ โครงการลงทุนในจังหวัดปราจีนบุรีส่วนใหญ่จะเป็น อุตสาหกรรมเบา เช่น โครงการผลิตเยื่อกระดาษ โครงการผลิต ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ฉะเชิงเทราเป็นโครงการผลิตเวเฟอร์ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์และ

ชิ้นส่วนยานยนต์(สุพัฒน์ ลิ้มปากรณ์, บุษราคม ศรีวัฒนา และนพวรรณ มงคงแก้ว, 2540, หน้า 33-37)

11. สภาพโรงงานในพื้นที่ภาคตะวันออก นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง เป็นหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก โดยการจัดตั้งของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อรองรับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่ไม่มีปัญหาด้านมลพิษ ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลทุ่งสุขลา บริเวณกิโลเมตรที่ 125 ถนนสุขุมวิท มีพื้นที่ทั้งหมด 3,556 ไร่ โครงการพัฒนาในระยะแรกมีพื้นที่ทั้งสิ้น 2,908 ไร่ เป็นเขตอุตสาหกรรมทั่วไปและเขต อุตสาหกรรมส่งออก 450 ไร่ เขตพาณิชยกรรม 146 ไร่ ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปและเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 66 โรงงาน มีการจ้างงานประมาณ 23,000 คน

สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์ปิบลูศรีราชาที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 โดยบริษัท สหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด ในพื้นที่ตำบลหนองขาม มีพื้นที่โครงการ 1,300 ไร่ ปัจจุบันมี โรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาดำเนินการเต็มพื้นที่ที่มีการจ้างงานกว่า 18,000 คน

นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (ปอวิน) เป็นการร่วมดำเนินการระหว่างการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกับบริษัทเหมราชพัฒนาที่ดิน จำกัด เพื่อสนับสนุนท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังและท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดให้บังเกิดผลประโยชน์อย่างสมบูรณ์ จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ตำบลปอวินริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 มีพื้นที่ระยะที่ 1. ประมาณ 1,500 ไร่ และเขตพาณิชยกรรม 40 ไร่ ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ที่เปิดดำเนินการ 13 โรงงาน การจ้างงานประมาณ 1,600 คน (ลักษณะ ขาวสวน, 2539, หน้า 1-2)

นิคมอุตสาหกรรมบางปะกง 2 มีพื้นที่ 40 ไร่ ได้ซื้อที่ดินเพิ่มเติมอีก 47 ไร่ รวมเป็น 87 ไร่ ฐานการผลิตประกอบด้วย 5 บริษัท คือ บริษัท International Forging เป็นส่วนผลิตชิ้นส่วนทุกชิ้นรูป บริษัท International Casting เป็นส่วนผลิตชิ้นส่วนหล่อโลหะ บริษัท International Precision ผลิตเกียร์รถจักรยานยนต์ บริษัท "R" Thailand ผลิตแม่พิมพ์ฉีดพลาสติก แม่พิมพ์หล่ออลูมิเนียม แม่พิมพ์ทุบขึ้นรูปโลหะ และบริษัท KPN Engineering ออกแบบ วางระบบ และซ่อมสร้างระบบโรงงาน เครื่องจักรกล เครื่องมือกล แขนกลหุ่นยนต์ และอุปกรณ์อื่น ๆ ในโรงงาน (ยุทธศักดิ์ คณาสวัสดิ์, 2539, หน้า 65)

ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1. ความหมายและความเป็นมา อินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายซึ่งเป็นที่รวมของเครือข่ายย่อย ๆ หรือกล่าวได้ว่าเป็น เครือข่ายของเครือข่าย (network of network) ซึ่งสื่อสารกันได้โดยใช้โปรโตคอลแบบทีซีพี/ไอพี (TCP/IP) ซึ่งทำให้คอมพิวเตอร์ต่างชนิดกันเมื่อนำมาใช้ในเครือข่ายแล้วสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้

โปรแกรมรุ่นใหม่ ๆ จะช่วยให้ผู้ใช้เขียนเว็บเพจได้เช่นเดียวกับการใช้โปรแกรมประมวลคำทั่ว ๆ ไปโดยไม่จำเป็นต้องทราบวิธีเขียนภาษา HTML เลย (วาสนา สุขกระสานติ, 2540, หน้า 8-23 - 8-24)

2. ข้อดีข้อเสียของการใช้เว็ลต์ไวด์เว็บ

2.1 ข้อดีของการใช้เว็ลต์ไวด์เว็บ

2.1.1 การใช้เว็ลต์ไวด์เว็บง่ายและสะดวก แต่ต้องเรียนรู้วิธีใช้เว็บเบราว์เซอร์ซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับดูรายละเอียดบนเว็ลต์ไวด์เว็บ

2.1.2 สามารถสร้างรายละเอียดส่งไปไว้ที่เว็บเซิร์ฟเวอร์ เพื่อให้ผู้อื่นใช้ซึ่งเป็นจุดเด่นของเว็ลต์ไวด์เว็บที่เหนือกว่าการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1.3 สามารถใช้ไฮเปอร์ลิงค์ที่อยู่บนเว็บเพจเชื่อมโยงไปยังข้อมูลที่ศูนย์บริการ gopher, FTP, usenets ได้

2.1.4 เว็ลต์ไวด์เว็บให้ความสนุกเพลิดเพลินเนื่องจากรายละเอียดบนจอภาพมีสีสันสวยงาม ทั้งส่วนที่เป็นตัวอักษร สีพื้นที่อยู่ด้านหลัง รูปภาพซึ่งมีทั้งแบบสองและสามมิติ จึงเรียกความสนใจของผู้ใช้ได้ยาวนาน นอกจากนี้ยังสามารถแสดงภาพเคลื่อนไหว แสดงหนัง ให้เสียงประกอบ ทำให้การเรียนการสอนผ่านทางเว็ลต์ไวด์เว็บน่าสนใจ

2.1.5 เว็ลต์ไวด์เว็บช่วยให้ผู้คนทุกระดับไม่ว่าเด็ก ผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ นักวิชาการและผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ทั่ว ๆ ไปที่อ่านและเข้าใจภาษาอังกฤษสามารถค้นรายละเอียดในเรื่องที่ต้องการได้ นอกจากนี้ยังสะดวกในการใช้ ประหยัดเงินและประหยัดเวลาเมื่อเทียบกับการที่ต้องไปซื้อหรือค้นหนังสือที่ห้องสมุด ปัจจุบันมีเว็บเพจที่เป็นภาษาไทยให้ใช้ด้วย

2.1.6 ไม่จำกัดขอบเขตการใช้งาน นั่นคือจะใช้คอมพิวเตอร์ระบบใดก็ได้ที่เชื่อมโยงบนระบบอินเทอร์เน็ต

2.1.7 ข้อมูลบนเว็ลต์ไวด์เว็บที่เรียกมาอ่านจะไม่ไปจองพื้นที่บนฮาร์ดดิสก์ในคอมพิวเตอร์เมื่อเลิกใช้ข้อมูลนั้นแล้ว

2.1.8 เว็ลต์ไวด์เว็บเมื่อใช้ร่วมกับเว็บเบราว์เซอร์ที่มีประสิทธิภาพ จะเชื่อมโยงไปใช้ข้อมูลจากศูนย์บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต

2.1.9 ผู้ใช้สามารถค้นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่มีการเชื่อมโยงถึงกันและกันบนเว็ลต์ไวด์เว็บ โดยใช้โปรแกรมค้นข้อมูลที่เรียกว่า search engines และ directory assistances

2.1.10 มีการนำเว็ลต์ไวด์เว็บมาใช้ทางธุรกิจเพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทหรือผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่าย ผู้บริโภคสามารถเปิดดูได้โดยใช้คอมพิวเตอร์ส่วนตัว ดังนั้น ความนิยมในการใช้เว็ลต์ไวด์เว็บจึงเพิ่มขึ้นรวดเร็ว จำนวนจะเพิ่มเป็นสองเท่าตัวทุก ๆ 2-3 เดือน ทำให้จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

เพิ่มขึ้นตามไปด้วย คิดเป็นสองเท่าตัวทุก ๆ 10 เดือนซึ่งช้ากว่าอัตราการขยายตัวของเว็ลด์ไวด์เว็บ (พรทิพย์ โล่ห์লেখา, 2540, หน้า 5-7)

สรุป การใช้เว็ลด์ไวด์เว็บโดยอาศัยเว็บเบราว์เซอร์ที่มีชื่อเสียง เช่น NCSA Mosaic, Netscape Navigator และ Internet Explorer อำนวยความสะดวก ทำให้ใช้ได้ง่ายและสนุก

2.2 ข้อเสียของการใช้เว็ลด์ไวด์เว็บ

2.2.1 การใช้เว็ลด์ไวด์เว็บ โดยเฉพาะระบบที่เห็นรูปภาพต้องใช้โมเด็มที่มีความเร็วสูงอย่างต่ำ 14,000 BPS ขึ้นไปมิฉะนั้นการดูภาพบนเว็ลด์ไวด์เว็บจะช้ามาก

2.2.2 การใช้เว็ลด์ไวด์เว็บยังมีขีดจำกัดในเรื่องของจำนวนข้อมูลที่เชื่อมโยงจากศูนย์บริการ anonymous, ftp, gopher, e-mail, usenet newsgroups เป็นต้น ที่อยู่บนอินเทอร์เน็ต เราจะค้นรายละเอียดได้เฉพาะข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงบนเว็ลด์ไวด์เว็บเท่านั้นซึ่งอาจมีไม่ครบตามความต้องการในบางครั้ง ดังนั้นถ้าค้นข้อมูลที่ต้องการบนเว็ลด์ไวด์เว็บไม่พบ เราอาจต้องค้นโดยใช้เครื่องมือปฏิบัติการแต่ละชนิดที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะเจาะจงที่ต้องการ

2.2.3 การจะไปยังสถานที่ที่ต้องการเราต้องทราบ URL address ที่ถูกต้องและแน่นอน

2.2.4 ปัจจุบันเว็ลด์ไวด์เว็บมีจุดเชื่อมโยงไปยังสถานที่ต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตไม่ครบทุกแห่ง เราสามารถเชื่อมโยงรายละเอียดเฉพาะในขอบเขตที่กำหนด เช่น ที่ anonymous ftp เราสามารถดาวน์โหลดได้เฉพาะไฟล์ที่เราคลิกเท่านั้น

2.2.5 จุดเชื่อมโยงบนเว็ลด์ไวด์เว็บจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในกรณีที่มีการเปลี่ยน URL ของการเชื่อมโยง ถ้าเรามี URL เก่าจะใช้ไม่ได้

3. ลักษณะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านเว็ลด์ไวด์เว็บ ด้วยสภาพการเป็นเครือข่ายสาธารณะและเป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ง่ายประหยัด และรวดเร็ว ทำให้ลักษณะของข้อมูลข่าวสารบนเว็ลด์ไวด์เว็บ มีลักษณะดังต่อไปนี้ (Notes, 1997, p. 63)

3.1 ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่มีปริมาณมากมายจนเกิดภาวะท่วมท้นของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับนันทจันทร์ ธนวัฒน์เสถียร และกรภัทร สุทธิดารา (2540, หน้า 47) กล่าวไว้ว่า เว็บไซต์และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จะเพิ่มขึ้นทุกนาทีบนเว็ลด์ไวด์เว็บ

3.2 ข้อมูลข่าวสารบนเว็ลด์ไวด์เว็บ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่คงที่เพราะการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ใหม่ ทันสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้

3.3 ข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอบนเว็ลด์ไวด์เว็บ มีทั้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นวิชาการและไม่เป็นวิชาการคือ มีทั้งบทความทางวิชาการจนถึงการโฆษณา แจ้งความ ข่าวลือ เรื่องซุบซิบ

3.4 ลักษณะของเนื้อหาที่น่าเสนอสมบูรณ์ ครอบคลุม และลึกซึ้งบางเรื่องที่กำลังสนใจก็จะมีข้อมูลที่น่าเสนอมากแต่บางเรื่องอาจจะไม่มีข้อมูลเลย

3.5 ข้อมูลข่าวสารการจัดกระจายทุกหน่วยงานหรือบุคคลสามารถเขียนโฮมเพจและสร้างเว็บไซต์ของตนแล้วนำไปเผยแพร่บนเว็ลด์ไวด์เว็บได้ในลักษณะที่ต่างคนต่างทำ จึงเป็นไปได้ที่จะเข้าไป ณ ที่ใดที่หนึ่งบนเว็ลด์ไวด์เว็บแล้วค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้จากทุกแหล่ง ณ จุด ๆ เดียว

3.6 ขาดการจัดการไม่มีการจัดหมวดหมู่และไม่ระเบียบข้อมูลในภาพรวม

3.7 ยากแก่การแยกแยะระหว่างเรื่องวิชาการกับเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไป

4. องค์ประกอบของเว็บไซต์ที่ประสบความสำเร็จ (Stewart, 1999, unpage)

ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเว็บไซต์ที่ประสบความสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับสุธีร์ นวกุล (2542, หน้า 49-50) พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

4.1 ภาพรวมทั้งหมดของเว็บไซต์นั้น ๆ โดยเฉพาะโฮมเพจ คือป้ายโฆษณา หรือหน้าร้านที่จะสร้างความประทับใจต่อผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม ดังนั้นควรจะน่าสนใจ สะอาด ไม่รุงรัง และน่าเชื่อถือได้

4.2 เนื้อหา หรือข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอควรจะนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์หรือข้อมูลที่กำลังอยู่ในความสนใจ ข้อมูลข่าวสารควรมีทิศทางที่แน่นอนไม่ซับซ้อน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน และก่อนที่จะส่งข้อมูลไปบนเว็บไซต์ที่กำลังออนไลน์อยู่ควรตรวจทานและทดสอบสิ่งที่เพิ่มเติมลงไปทุกครั้ง

4.3 ความเร็ว เมื่อมีผู้เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์ความเร็วควรจะใช้เวลาประมาณ 15 วินาที และเมื่อเว็บเพจเปิดขึ้นหนึ่งถึงสองเว็บเพจก็ควรจะพบกับข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอแล้วและภาพต่าง ๆ ที่นำเสนอประกอบไม่ควรนำเสนอภาพที่ใหญ่เกินไปเพราะจะทำให้ผู้ใช้เสียเวลาในการดาวน์โหลดข้อมูล

4.4 การนำเสนอภาพต่าง ๆ และการจัดวาง ส่งผลต่อความประทับใจแรกพบของผู้ใช้ โดยภาพควรมีขนาดพอเหมาะ กล่าวคือภาพต่าง ๆ ที่นำเสนอควรอยู่ระหว่าง 6-8 k ส่วนสีสันเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะสีที่นำเสนอบนเว็บไซต์นั้นจะส่งผลต่ออารมณ์ของผู้ใช้ ดังนั้นสีที่จะนำมาใช้ควรเลือกสีที่เหมาะสม และถูกกาลเทศะ ดังนั้นภาพต่าง ๆ ที่จะนำเสนอควรจะมีการจัดวางที่ไม่ซับซ้อนเกินไป ภาพที่น่าเสนอควรอยู่ตรงจุดกึ่งกลางของเว็บเพจนั้นโดยผู้ที่ออกแบบเว็บควรคำนึงถึงผู้ใช้ให้มากที่สุด

4.5 การนำเทคโนโลยีด้านสื่อประสม และเทคโนโลยีการสื่อสารสองทางมาประยุกต์ใช้บนเว็บไซต์นั้น เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความทันสมัย และน่าติดตาม ดังนั้นเว็บไซต์ควรจะมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้เพราะจะทำให้ผู้ใช้สนใจ ตื่นเต้น และไม่เบื่อ แบบตัวอักษรที่นำเสนอบนเว็บควรเลือกตัวอักษรเพียงแบบเดียวสำหรับที่จะใช้แสดงบนชื่อเรื่องและหัวข้อหลัก ๆ โดยผู้ที่ออกแบบไม่จำเป็นต้องใช้ตัวอักษรที่หลากหลายและควรให้ตัวอักษรตัวหน้าสำหรับนำเสนอหัวข้อหลัก ๆ โดยผู้ที่ออกแบบไม่จำเป็นต้องใช้ตัวอักษรที่หลากหลายและควรใช้ตัวอักษรตัวหน้าสำหรับ

เสนอหัวข้อหลัก และหัวข้อย่อยทั้งหมด ซึ่งจุดมุ่งหมายก็เพื่อจะทำให้ง่ายต่อผู้ใช้ เพราะจะทำให้ผู้ใช้งานมองเห็นความแตกต่างระหว่างหัวข้อหลักกับเนื้อหาย่อยที่น่าเสนอ

4.6 HTML ที่ใช้ต้องมีการตรวจสอบทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการอัปเดตข้อมูลลงบนเว็บไซต์ ในกรณีที่ใช้ HTML tags เวอร์ชันล่าสุดต้องมีการทดลองดูบนเครื่องคอมพิวเตอร์หลาย ๆ เครื่อง และใช้เบราว์เซอร์หลาย ๆ ตัว เช่น Internet Explorer, Netscape Navigator และ Opera เป็นต้น ซึ่งการทดสอบยังไม่หยุดเพียงเท่านี้เพราะบางเว็บไซต์อาจจะมีการใช้ Java, Javaสคริป และ Shockwave เป็นต้น ดังนั้นต้องแน่ใจว่าสามารถใช้งานได้อย่างสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา

4.7 ข้อมูลที่น่าเสนอบนเว็บไซต์ควรจะมีการนำเสนอข้อมูลใหม่ ๆ และทันสมัยเพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยอาจมีการกำหนดช่วงเวลาในการแก้ไขและปรับปรุงข้อมูลเป็นวัน ทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือน เป็นต้น

4.8 การสำรวจความคิดเห็น ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีถ้าหากเว็บไซต์นั้น ๆ เปิดรับความคิดเห็นจากผู้เข้ามาเยี่ยมชม หรือสอบถามว่าอะไรเป็นอะไร สิ่งที่ชอบ หรือไม่ชอบ เพราะข้อมูลเหล่านี้จะทำให้เว็บไซต์นั้นประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว

4.9 search engine ควรจะมีการตรวจสอบเว็บไซต์ที่เป็นแหล่งค้นหาข้อมูลหลักทุกเว็บไซต์อยู่เสมอ ซึ่งอาจจะใช้การทดสอบการค้นหาจากจากคำค้น (keyword) ว่ายังใช้งานได้โดยการลองพิมพ์คำค้นต่าง ๆ ลงไปใน search engine นั้น ๆ

5. การสร้างเว็บเพจในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ปิยลักษณ์ เบญจกุล, 2540, หน้า 61-64) กล่าวไว้ว่าในการออกแบบเว็บไซต์และงานสื่อประสมที่มีประสิทธิภาพพอสรุปได้ 9 ประการดังนี้

5.1 กำหนดกลุ่มผู้ใช้งานในกรณีของเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตผู้ใช้อาจเป็นใครก็ได้ที่มีความแตกต่างทั้งเพศ อายุ เชื้อชาติ อาชีพ และวัฒนธรรมรวมทั้งความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์ ดังนั้นการออกแบบจะต้องเหมาะสมกับผู้ใช้งานโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด

5.2 กำหนดหัวข้อและเนื้อหาในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารนั้นควรเป็นข้อมูลที่ถูกต้องมีที่มาชัดเจนและเชื่อถือได้โดยกำหนดว่าจะเป็นเพียงข้อมูลข่าวสารเฉพาะด้าน หรือข้อมูลข่าวสารที่ครอบคลุมรายละเอียดมาก สำหรับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีการแบ่งหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยอย่างชัดเจน รวมทั้งเนื้อหาที่กระชับ โดยมีภาพ ตาราง หรือภาพประกอบจะทำให้ผู้ใช้เข้าใจง่าย

5.3 กำหนดวิธีการนำเสนอ ควรเลือกวิธีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับ ผู้ใช้งานและข้อมูลเนื้อหาอาจมีการใช้วีดิโอ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และการสื่อสารสองทางเพื่อนำเสนอ นอกเหนือจากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นตัวอักษรเท่านั้น ทั้งนี้อาจมีปุ่มให้ผู้ใช้เลือกว่าจะอ่านตัวอักษร หรือฟังเสียงบรรยาย

5.4 การออกแบบที่ง่ายต่อการใช้งานจะทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าไปยังส่วนต่าง ๆ ของงานได้อย่างง่ายดายไม่สับสน มิฉะนั้นผู้ใช้อาจยกเลิกหรือออกจากงานนั้นไม่ว่าตัวเนื้อหาจะน่าสนใจเพียงใด

5.5 ให้ข้อมูลเบื้องต้นที่ผู้ใช้ควรทราบข้อมูลเบื้องต้นได้แก่วัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ โครงสร้างและวิธีการใช้งานโดยอาจแสดงในส่วนของหน้าจอหรือส่วนของการให้คำแนะนำ รวมทั้งมีการขอความช่วยเหลือหรือวิธีการใช้ในรูปของเมนูหรือปุ่มเพื่ออธิบายวิธีการใช้งานและความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยอาจใช้กราฟ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เพื่อให้น่าสนใจยิ่งขึ้น

5.6 ใช้ตัวอักษร และเทคโนโลยีสื่อประสมอย่างเหมาะสมเป็นส่วนที่สำคัญมากในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้ สัญลักษณ์หรือภาพจะช่วยลดการใช้ตัวอักษรเพื่ออธิบายให้น้อยลง การออกแบบเว็บไซต์หรืองานสื่อประสมควรคำนึงถึงความต่อเนื่องของการใช้พื้นที่หลังและควรให้ตำแหน่งต่าง ๆ ของปุ่มอยู่ที่เดิมโดยเฉพาะในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและต่อเนื่องกันเพราะจะทำให้ผู้ใช้ไม่สับสนควรให้เนื้อหาและข้อมูลข่าวสารที่สำคัญอยู่ในส่วนที่เห็นได้ง่ายมีขนาดใหญ่ชัดเจนกว่าส่วนอื่น ๆ ในการจัดวางโครงสร้างของหน้าจอ การใช้ตัวอักษรจะต้องใช้แบบตัวอักษรที่อ่านง่ายชัดเจนและควรแบ่งข้อความขนาดยาวเป็นท่อน ๆ หรือเป็นข้อ ๆ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นภาพและเสียงจะต้องมี คุณภาพดีคมชัดไม่แตกเป็นจุด มีขนาดที่เหมาะสมส่วนเสียงจะต้องชัดเจนไม่สะดุดเป็นช่วง ๆ บางครั้งควรมีปุ่มให้ผู้ใช้เลือกเปิดหรือปิดเสียงและเลือกระดับความดังของเสียงได้ด้วย ทั้งนี้หลักในการออกแบบจะต้องคาดหวังว่าผู้ใช้อาจจะทำอะไรที่ผิดได้ เช่น กดปุ่มผิดหรือพิมพ์ผิดจึงควรให้โอกาสผู้ใช้ในการแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นและสามารถกลับมาอยู่ที่เดิมได้ นอกจากนี้ควรให้ผู้ใช้เป็นผู้ควบคุมโดยมีทางเลือกให้เลือกตัดสินใจเองโดยไม่บังคับ

5.7 วางแผนการออกแบบให้สามารถแก้ไขปรับปรุงได้หลายครั้งเพราะการออกแบบงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้หลายคนจำเป็นต้องมีการแก้ไขหลายครั้งก่อนเสร็จสมบูรณ์ การวางแผนที่ดีในขณะที่เริ่มออกแบบจะทำให้สามารถแก้ไขได้ง่ายและไม่เสียเวลา

5.8 ควรทดสอบหลาย ๆ ครั้งตั้งแต่ช่วงเริ่มออกแบบโดยดูปฏิบัติการได้กลับและข้อคิดจากผู้ทดสอบซึ่งอาจทำทีละคนหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ทั้งนี้อาจเป็นการทดสอบอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ให้เพื่อนร่วมงานช่วยวิจารณ์หรือเป็นทางการโดยมีแบบสอบถามคู่กันไป

5.9 เมื่อทำงานเสร็จควรเช็คอีกเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อเช็คว่าไม่มีข้อผิดพลาดใด ๆ ในรายละเอียดดังนี้

5.9.1 พิมพ์ตัวอักษรและข้อความถูกต้องรวมทั้งถูกหลักไวยากรณ์

5.9.2 ตัวอักษรและกราฟิกต่าง ๆ เชื่อมโยงกันอย่างถูกต้อง

5.9.3 เรียงลำดับข้อมูลแต่ละช่วงอย่างถูกต้อง

5.9.4 ปุ่มต่าง ๆ ทำงานครบและถูกต้อง

5.9.5 มีความต่อเนื่องกันตลอด

5.9.6 เสียงและวิดีโอที่คนไม่ชัดซึ้งและมีคุณภาพดี

5.9.7 ไม่มีไวรัสในงาน

วิทยา เรื่องพรวิสุทธิ (2540, หน้า 119-121) ได้กล่าวว่าโฮมเพจที่ดีไม่ได้หมายถึงโฮมเพจที่มีข้อมูลจำนวนมากมาย หรือมีรูปภาพที่สวยงามเท่านั้น แต่ควรหมายถึงโฮมเพจที่เป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ซึ่งมีขนาดกะทัดรัด โดยมีการจัดวางโครงสร้างที่ง่ายต่อการใช้งานของผู้ใช้ หากมีรูปภาพควรเป็นรูปภาพที่มีขนาดแฟ้มข้อมูลไม่มากนัก การออกแบบสีของพื้นสีของตัวอักษร และขนาดของตัวอักษรที่เหมาะสม สามารถอ่านได้ง่าย ขนาดของข้อมูลควรมีความยาว 1.3 ของหน้าจอภาพ ดังนั้น การสร้างโฮมเพจจึงเป็นงานที่ผสมผสานระหว่างงานออกแบบ งานศิลปะ งานคอมพิวเตอร์ และงานจัดการกับเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร

เว็บเพจถูกสร้างขึ้นมาจากภาษา HTML ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการควบคุม รูปแบบและตำแหน่งของข้อความและรูปภาพ และสามารถดูผลลัพธ์ของภาษา HTML นี้ได้ผ่านทางโปรแกรมบราวเซอร์

ไฟล์ที่พบในอินเทอร์เน็ต มักถูกสร้างโดยภาษา HTML ซึ่งจะนามสกุล .HTML หรือ .HTM แล้วแต่เว็บไซต์นั้นจะกำหนด แต่สำหรับเว็บเพจที่ซับซ้อนขึ้น อาจจะมีการนำภาษาอื่น ๆ มาช่วยสร้างเว็บเพจ เช่น JAYA Script, Visual basic, Dynamic HTML, XML และ ASP เป็นต้น ภาษาเหล่านี้จะทำให้เว็บเพจมีความสามารถมากขึ้น แต่ต้องศึกษาการเขียนโปรแกรมที่ลึกซึ้งกว่า HTML (กรภัทร์ สุทธิธิดารา และคณกุล กิ่งสุคนธ์, 2542, หน้า 247)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. **งานวิจัยในประเทศ** จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งสารสนเทศภาคธุรกิจ ผู้วิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้ ทศนีย์ ปัทมเทศ (2532) ได้ศึกษาแหล่งสารสนเทศอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ ฯ ในด้านการตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรม ซึ่งต้องการข้อมูลที่ หลากหลายในเรื่องกระบวนการผลิต เทคโนโลยี เศรษฐกิจการลงทุน การบริหาร และการจัดการ ตลอดจนสารสนเทศสาขาต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า มีแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีการจัดเก็บสารสนเทศที่อุตสาหกรรมต้องการ แต่ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้ทราบ และแหล่งสารสนเทศส่วนมากให้บริการเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ด้านความร่วมมือระหว่างแหล่งสารสนเทศ และบุคลากร ผู้ให้บริการยังไม่มียุบาย ที่จะให้บริการแก่องค์กรธุรกิจ และอุตสาหกรรมโดยตรง

วัฒนา ณ ระนอง (2533) พบว่าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจากทั่วประเทศส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูล มีเพียงส่วนน้อยที่มีปัญหา

โดยมีปัญหาเรื่อง ข้อมูลที่มีอยู่มักจะไม่ตรงกับความต้องการ และมีรูปแบบไม่เหมาะสม นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ความต้องการด้านข้อมูลและบริการข้อมูลของอุตสาหกรรมในภูมิภาค สรุปประเด็นปัญหาของผู้ประกอบการเพิ่มเติมว่าทัศนคติของผู้ประกอบการจำนวนมากไม่ต้องการติดต่อกับหน่วยราชการ นอกจากมีความจำเป็นจริง ๆ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่รู้จักหน่วยงานที่ให้บริการ ส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการรู้จักชื่อหน่วยงาน แต่ไม่รู้ถึงบริการและประโยชน์ของหน่วยงานเหล่านั้น แต่ก็มีผู้ประกอบการส่วนหนึ่งที่รู้จักบริการของหน่วยงาน แต่ไม่สนใจใช้บริการ เนื่องจากการขอรับบริการมีความยุ่งยาก มีขั้นตอนมาก กลัวจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือ และหน่วยงานที่ให้บริการนั้นอยู่ห่างไกล ตลอดจนไม่มีเวลา เพราะมีภารกิจประจำวันมาก

อัศวพร สุทธิกฤษกร (2534, หน้า 276-277) พบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านเทคนิค พบปัญหาเสียเวลามากในการเข้าถึงสารสนเทศทำให้ได้รับสารสนเทศไม่ทันการใช้งาน และปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาสารสนเทศกระจัดกระจายไม่อยู่ในที่เดียวกัน สารสนเทศที่ได้รับไม่สมบูรณ์ ไม่ได้รับสารสนเทศที่ทันสมัย และอยู่ไกลแหล่งสารสนเทศ

พัชรวิไล พงษ์วิฑูรดา (2535) ศึกษาเรื่องความต้องการใช้บริการคัดเลือกเผยแพร่สารสนเทศของผู้ใช้ในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ผลของการวิจัยฉบับนี้พบว่าวัตถุประสงค์ของความ ต้องการให้บริการคัดเลือกเผยแพร่สารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในงานที่รับผิดชอบ และปฏิบัติงานประจำวันได้แก่ การรับข้อมูลข่าวสารด้านเทคโนโลยี และความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งนำมาใช้ในงานค้นคว้าวิจัย และงานแก้ไขปัญหาทางเทคนิค การปรับปรุงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ การมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ การทราบแนวโน้มของธุรกิจและอุตสาหกรรม และการทราบมาตรฐาน กฎเกณฑ์ ข้อกำหนดที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ

อำไพพร เลขาจิระกุล (2535) ศึกษาความต้องการข้อมูลข่าวสารของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดย่อมจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เพื่อการจัดการอุตสาหกรรมในจังหวัดภาคใต้ พบว่าความต้องการในเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเทคโนโลยีการผลิต การตลาด เศรษฐกิจและการเงิน โดยผู้ประกอบการต้องการสารสนเทศด้านการตลาดในระดับมากที่สุด

นิรนาท รัชศิริ (2537, หน้า 107-120) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการสารสนเทศของพาณิชย์ของสถาบันการเงิน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันการเงินให้บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์เป็นจำนวนน้อยมีสาเหตุที่สำคัญเรียงตามลำดับดังนี้คือ อันดับแรก เนื่องจากได้รับสารสนเทศจากการขอภินันท์นาการหรือการแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรอยู่แล้ว รองลงมาเนื่องจากสถาบันการเงินมีขนาดองค์กรค่อนข้างใหญ่ จึงพัฒนาหน่วยงานจัดเก็บและให้บริการข้อมูลตามที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นภายในองค์กร และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ การไม่เห็นความจำเป็นของการซื้อข้อมูลจากแหล่งภายนอก โดยที่สาเหตุของการมีหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลในองค์กรนั้นเป็นผลวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชณี วีระวัฒน์ยั้งยง (2535, หน้า 66) ที่พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม

ไม่ให้บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ เนื่องจากมีความพอใจในแหล่งข้อมูลเดิมขององค์กร นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะผู้ใช้อย่างขาดความเชื่อถือในธุรกิจบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ จึงได้จัดตั้งหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการเองภายในองค์กร

สาทิพย์ ธรรมชีวีวงศ์ (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศภายนอกองค์กร และการใช้แหล่งสารสนเทศของผู้บริหารระดับกลาง : กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการสื่อสารและอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ พบว่า ผู้บริหารระดับกลางมีความต้องการสารสนเทศภายนอกองค์กรทุกด้านมาก โดยต้องการด้านเศรษฐกิจมากที่สุด และพบว่าลักษณะเฉพาะบุคคลที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่ไม่มีผลทำให้ความต้องการสารสนเทศภายนอกองค์กรแตกต่างกัน ผู้บริหารระดับกลางการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทบริหารในระดับมากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์และวิทยุ/โทรทัศน์ ผู้บริหารระดับกลางมีความพึงพอใจในด้านคุณภาพของสารสนเทศและความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศทุกประเภทในระดับปานกลาง โดยพึงพอใจแหล่งประเภทบุคคลมากที่สุด แหล่งย่อยที่ผู้บริหารพึงพอใจด้านคุณภาพของสารสนเทศมากที่สุด ได้แก่ วิทยุ/โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สุรัญญา กลิ่นบุหงา (2542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้และความต้องการใช้สารสนเทศด้านการตลาดและการผลิตของผู้ประกอบการส่งออกอาหารสด และอาหารแปรรูปในประเทศไทย พบว่าสภาพ การใช้สารสนเทศและความต้องการ สารสนเทศด้านการตลาดและการผลิตของผู้ประกอบการส่งออกอาหารสดและอาหารแปรรูป มีความสำคัญกับสารสนเทศด้านการตลาด และด้านการผลิตในระดับสูง ส่วนสารสนเทศทางการตลาดที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญและมีความถี่ในการใช้งานสูงคือด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ข้อมูลตลาดต่างประเทศ ข้อมูลด้านราคา ข้อมูลแหล่งวัตถุดิบและราคาของวัตถุดิบจากแหล่งต่าง ๆ ส่วนปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศพบว่า ผู้ประกอบการมีความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานทั้งภายนอกและภายในในระดับปานกลาง โดยหน่วยงานที่มีความสะดวกในการติดต่อคือ กรมศุลกากร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สถานเอกอัครราชทูต องค์กรค้าระหว่างประเทศ และบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม ด้านคุณภาพของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายนอกและภายใน ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง จากการเปรียบเทียบความถี่ของการใช้สารสนเทศด้านต่าง ๆ ตามสถานภาพส่วนตัว พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์มากขึ้นและตำแหน่งสูงขึ้นไปมีแนวโน้มและความถี่ในการใช้ข้อมูลมากขึ้น ขณะที่ความพอใจคุณภาพของข้อมูลจะขึ้นอยู่กับวุฒิการศึกษา ส่วนขนาดของบริษัทและระยะเวลาในการดำเนินงานของบริษัทที่แตกต่างกัน มีความต้องการและความถี่ในการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในวงการธุรกิจ มีผู้วิจัยได้ดังนี้

ทวิตติยา ลินธุพงศ์ (2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ความต้องการและปัญหา การใช้ อินเทอร์เน็ตในธุรกิจส่งออก พบว่า แนวโน้มในอนาคตของธุรกิจส่งออกใช้อินเทอร์เน็ตในการเพิ่มโอกาส ในการแข่งขัน ทั้งนี้เพราะความสะดวก รวดเร็วในการติดต่อสื่อสารและยังใช้เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ใน รูปแบบของเว็บไซต์ให้กว้างขวางมากขึ้นในอนาคต และคาดว่าประเทศไทยจะสามารถเข้าสู่ระบบ อิเล็กทรอนิกส์ได้ประมาณปี ค.ศ. 2005 แต่จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาาระบบพื้นฐานอื่น ๆ เพื่อ ให้เกิดความพร้อมมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ปิยวรรณ หอมถวิล (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่องานโฆษณาประชาสัมพันธ์และด้านการตลาด โดยศึกษาจากทัศนคติของบริษัทผู้ให้บริการเครือข่ายและลูกค้าของบริษัท ผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า บริษัทผู้ให้บริการเครือข่ายเป็นตัวกลางในการให้องค์กรและ ธุรกิจโฆษณาประชาสัมพันธ์และด้านการตลาด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูล ข่าวสารของกลุ่ม ลูกค้านำออกสู่สายตาสาธารณชน และผู้ที่เป็นลูกค้าของบริษัทผู้ให้บริการเครือข่ายมีการเลือกใช้บริการ จากเห็นความสำคัญในเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากบริษัท ผู้ให้บริการเครือข่ายยังมีการนำเสนอ เนื้อหาเกี่ยวกับสินค้าและบริการให้กับผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ โดยเห็นว่าอินเทอร์เน็ตมีศักยภาพในการเป็น ช่องทางในการโฆษณาประชาสัมพันธ์และด้านการตลาดซึ่งเป็นทัศนะจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการตลาด การผลิต เทคโนโลยี คู่มือแนะแหล่งซื้อขายทางเทคโนโลยี วารสารวิชาการเฉพาะ ด้าน ข่าวความเคลื่อนไหวในวงการอุตสาหกรรม การบริหารและการจัดการ และข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ได้จากภายนอกองค์กร ฉะนั้นผู้วิจัยมีแนวคิดที่แหล่งข้อมูลข่าวสารภายในองค์กรมีส่วน สำคัญต่อการตอบสนองของความต้องการของผู้ประกอบการในการตัดสินใจด้านการลงทุนมากขึ้นเพียง โด ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับหน่วยงานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารเพียงใด โดยภาพรวมของ ผู้ประกอบการต่าง ๆ ต้องมีการแข่งขันด้านการลงทุน ต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยี บุคลากร เป็นต้น แหล่งข้อมูลข่าวสารในองค์กรมีส่วนสนับสนุนในแต่ละด้านหรือไม่

2. งานวิจัยในต่างประเทศ จากการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่ศึกษาการใช้ และความต้องการสารสนเทศ ทั้งในด้านประเภทกลุ่มบุคคล และแหล่งสารสนเทศ ศึกษาความ พอใจในแหล่งข้อมูล การเข้าถึงข้อมูล และคุณภาพของแหล่งข้อมูล

รีด (Reid, 1986, pp. 51-64) ได้ศึกษาด้าน ความต้องการสารสนเทศทางธุรกิจในประเทศสกอตแลนด์ โดยใช้รายชื่อหนังสือจำนวน 207 เล่มที่เป็นแหล่งข้อมูลทางธุรกิจ แล้วค้นหา ข้อมูลจากห้องสมุดทั้งห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่นั้น มีหนังสือและวารสารที่ทันสมัยที่สามารถตอบสนองความต้องการได้เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามเนื่องจาก ห้องสมุดส่วนใหญ่ให้บริการโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ทำให้ห้องสมุดเหล่านั้น ประสบปัญหาในการซื้อ

หนังสือ ซึ่งมีราคาแพงมากหรือหายาก เช่น รายงานการวิจัยตลาด จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บางส่วนได้ ผู้วิจัยจึงได้เสนอเรื่องความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ในการซื้อสารสนเทศที่มีราคาแพง รวมถึงการสร้างห้องสมุดเฉพาะด้านธุรกิจ เพื่อเป็นแหล่งรวมข้อมูลทางธุรกิจที่มากขึ้นกว่าห้องสมุดปกติอื่นทั่วไป

แน็ป และมาร์ติน (Nabb & Martin, 1988, pp. 197-205) ศึกษาปริมาณและข้อจำกัดของสารสนเทศทางด้านอุตสาหกรรมและธุรกิจของแหล่งสารสนเทศในไอร์แลนด์เหนือ ว่าสารสนเทศเหล่านั้นสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ดีเพียงใด จากผลการวิจัยพบว่าบริษัทส่วนใหญ่ในประเทศไอร์แลนด์ไม่ทราบถึงบริการของแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ นักธุรกิจต้องการ การพัฒนาในเรื่องข้อมูลที่มีราคาแพง เช่น งานวิจัยตลาด และสารสนเทศเฉพาะด้านเช่น ความรู้ทางด้านส่งออก หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย

อัสเตอร์ และชู (Auster & Choo, 1993, pp. 194-203) ได้ศึกษาการค้นหาข้อมูลทางธุรกิจของผู้บริหาร เนื่องจากปัจจุบันองค์กรทางธุรกิจต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการแข่งขัน การตลาด เทคโนโลยี กฎหมาย และสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม โดยงานวิจัยนี้จะหาคำตอบเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลและคุณภาพของแหล่งข้อมูล โดยได้ศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลพบว่า แหล่งข้อมูลบุคคลมีความสำคัญมากกว่าแหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่บุคคล

มูรา (Maura, 1993) ได้ศึกษาความต้องการสารสนเทศของผู้จัดการในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศเปอร์โตริโก ผลการวิจัยสรุปว่า ไม่มีความแตกต่างในการใช้สารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับล่าง และให้ความสำคัญกับอาชีพทางด้านสารสนเทศ และแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้

อริฟ และมิโดวส์ (Arif & Meadows, 1994, pp. 29-33) ได้ศึกษาด้านการแสวงหาข้อมูลทางด้านอุตสาหกรรม โดยเปรียบเทียบระหว่างประเทศซาอุดีอาระเบีย และสหราชอาณาจักร ผลการวิจัยพบว่า ประเภทข้อมูลที่บริษัทใช้ สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ข้อมูลด้านการตลาด ข้อมูลทางเทคนิคหรือการผลิต และข้อมูลทางสถิติ โดยที่สารสนเทศการตลาดเป็นสิ่งที่ต้องการใช้มากที่สุด อย่างไรก็ตามบริษัทส่วนใหญ่ของทั้งสองประเทศขาดแหล่งข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้

ไวธัน ทากิว-ซัทคลิฟ และทริป (Vaughan, Tague-Sutcliffe & Tripp, 1996) ได้ศึกษาเรื่องประโยชน์ของห้องสมุดประชาชนต่อธุรกิจขนาดเล็ก โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของธุรกิจขนาดเล็ก พบว่าแหล่งสารสนเทศที่สำคัญและใช้บ่อยมากคือแหล่งสารสนเทศที่ไม่เป็นทางการ จากกลุ่มลูกค้า ชีพพลายเออร์และกลุ่มเพื่อน/ สมาคมที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ประเภทของสารสนเทศที่ต้องการและให้ความสำคัญมากคือ สารสนเทศเกี่ยวกับการตลาดและลูกค้า รongลง

มาคือด้านเทคโนโลยี และยังพบว่า การปิดบริการของห้องสมุดมีผลกระทบกับธุรกิจขนาดเล็กมากกว่า กลุ่มที่ดำเนินกิจการมานาน

อเมริกันอินเทอร์เน็ตยูสเซอร์แวร์ (ETR Group, 1996, pp. 1-12 อ้างถึงใน สาทิพย์ ธรรมชีวีวงศ์, 2541, หน้า 33) ได้ศึกษาในระดับกว้างและลึกถึงพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ด้วยการใช้คำถาม จำนวน 155 คำถาม โดยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เป็นเวลา 30 นาที หลังจากได้มีการจัดสนทนากลุ่มย่อยทางโทรศัพท์เพื่อศึกษาขั้นเริ่มต้น ผลการวิจัยพบว่าอินเทอร์เน็ต เป็นสิ่งที่เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของบุคคลในลักษณะต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ช่วยในการจัดการกับข้อมูลที่หลากหลายเป็นเครื่องมือทางการศึกษา เป็นแหล่งเพื่อการจับจ่ายสินค้า การธนาคารและการดำเนินธุรกิจ อินเทอร์เน็ตเป็นส่วนในการสนับสนุนในการกระจายข้อมูลที่หลากหลาย ซึ่งมีความจำเป็นต่อการสื่อสาร

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีบางเรื่องใช้วิธีสัมภาษณ์ และบางเรื่องโดยเฉพาะในต่างประเทศ ใช้แบบสอบถามในการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นก่อน แล้วจึงใช้การสัมภาษณ์โดยตรงเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึก ผลวิจัยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกัน ที่แตกต่างกันมีเพียงเล็กน้อย โดยเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ภาพรวมของความต้องการสารสนเทศงานวิจัยส่วนใหญ่ ปรากฏผลสอดคล้องกันว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการสารสนเทศภายนอกองค์การที่เกี่ยวข้องกับภาคการตลาด ได้แก่ สารสนเทศเกี่ยวกับลูกค้า คู่แข่งขัน ผู้จัดจำหน่าย และผู้ผลิตวัตถุดิบมากที่สุด เนื่องจากเป็นกลุ่มปัจจัยที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจ และส่วนใหญ่ยังพบว่า สารสนเทศด้านเทคโนโลยี เป็นสารสนเทศที่ผู้ประกอบการมีความต้องการรองลงมา

งานวิจัยที่ปรากฏผลขัดแย้งกับงานวิจัยข้างต้น ได้แก่ การศึกษาของรัชนี วีระวัฒน์ยง (2533, หน้า 66-69) ที่ศึกษาพฤติกรรมบริโภคข้อมูลของนักธุรกิจ เกี่ยวกับความต้องการข่าวสารและข้อมูลในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจในอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยการสัมภาษณ์ ผู้ใช้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ ผู้จัดการฝ่าย และรองผู้จัดการฝ่าย พบว่าสารสนเทศที่ผู้บริการมีความต้องการมากที่สุด คือ สารสนเทศด้านเศรษฐกิจ รองลงมาคือการเงิน การธนาคาร การตลาด และการเมือง นอกจากนี้งานวิจัยของวัฒนา ณ ระนอง (2533) ซึ่งศึกษาการกระจายข้อมูลและบริการข้อมูลต่ออุตสาหกรรมในสวนภูมิภาคพบว่า ผู้ประกอบการยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการนำข้อมูลมาใช้ในการดำเนินการมากนัก จึงมีความต้องการข้อมูลค่อนข้างน้อย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการตลาด เทคโนโลยีการผลิต การบริหารและการจัดการ

2. ภาพรวมของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ งานวิจัยที่สอดคล้องกันว่าผู้ประกอบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศหลากหลาย ทั้งทรัพยากรที่เป็นบุคคล สื่อ และสถาบัน โดยภาพรวม พบว่าผู้ประกอบการ

ใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทบุคคลมากกว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อ และสถาบัน โดยผู้ประกอบการมักใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทบุคคลในการแสวงหาสารสนเทศด้านการตลาด ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย เป็นสิ่งที่ทรัพยากรสารสนเทศบุคคลเท่านั้นที่จะตอบสนองด้วยการประมวลเรื่องราว วิเคราะห์ตีความ สรุป และแสดงความคิดหรือ ข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังมีการโต้ตอบกันได้ที่ ในการศึกษายังพบว่า มีความแตกต่างของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทบุคคลและทรัพยากรสารสนเทศประเภท สิ่งพิมพ์ กล่าวคือ ผู้ประกอบการใช้สิ่งพิมพ์ในการรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับเทคโนโลยี กฎระเบียบของรัฐ และเศรษฐกิจ ในระดับสูงกว่าการรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับลูกค้าและคู่แข่ง

3. ภาพรวมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศสิ่งพิมพ์ งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ผู้ประกอบการใช้สิ่งพิมพ์มากกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ มิลเลอร์ (Miller, 1994, p. 186) พบว่าผู้ประกอบการใช้สิ่งพิมพ์รองลงมาจากทรัพยากรสารสนเทศบุคคล ส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผู้ประกอบการใช้น้อยที่สุด โอไลเซน (Olaisen, 1990, pp. 105-121) พบว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อที่มีการใช้มากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ และวารสารทางธุรกิจสอดคล้องกับชู และออสเตอร์ (Choo & Auster, 1993, pp. 273-314) ส่วนวัฒนา ณ ระนอง (2533) พบว่าผู้ประกอบการมักใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวารสาร

4. ภาพรวมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยที่พบการใช้ฐานข้อมูล ชู และออสเตอร์ (Choo & Auster, 1993, pp. 279-314) พบว่าบริการสารสนเทศออนไลน์เป็นแหล่งที่ผู้บริหารใช้ในระดับน้อย และให้เหตุผลว่าเป็นเพราะ การใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศหรือฐานข้อมูลออนไลน์มีความยุ่งยากซับซ้อน ต้องใช้เวลาและความพยายามในการเรียนรู้ แต่จะได้รับสารสนเทศที่มีขอบเขตกว้างเกินไปไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ และไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในการใช้บริการ ชูและออสเตอร์จึงเสนอว่า ผู้ใช้บริการสารสนเทศออนไลน์ต้องมีการกลั่นกรองและเรียบเรียงเนื้อหาสารสนเทศตามลักษณะความต้องการของผู้ประกอบการ และพัฒนาระบบให้ใช้ได้ง่ายมากขึ้น (Choo, 1994, pp. 35-37)

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ผลสอดคล้องกันว่า แหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ใช้คือเป็นทรัพยากรบุคคลมากกว่าทรัพยากรสิ่งพิมพ์ และลักษณะการให้บริการทรัพยากรสิ่งพิมพ์มีข้อจำกัดเนื่องจากให้บริการเฉพาะสมาชิก ขาดความร่วมมือระหว่างแหล่งสารสนเทศและบุคลากร ไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน แต่ละองค์กรไม่ทราบข้อมูลของกันและกัน ในองค์กรมีข้อมูลบางเรื่องมากเกินความต้องการแต่บางข้อมูลไม่ตรงตามต้องการ ซึ่งองค์กรยังขาดการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการจากภายนอกองค์กรได้รับทราบ ฉะนั้นงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับสภาพของแหล่งสารสนเทศภายในองค์กร ซึ่งใช้เป็น

แหล่งศึกษาค้นคว้า พัฒนาด้านการผลิต การตัดสินใจ ด้านการลงทุน การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาในองค์กร ผู้ดูแลรับผิดชอบด้านข้อมูลข่าวสารมีส่วนช่วยในการจัดเก็บ และจัดระบบของเอกสารที่มีในหน่วยงานที่จัดให้บริการข้อมูลข่าวสารในรูปแบบใด มีบริการให้กลุ่มผู้ใช้บริการประเภทใด ทำให้ทราบว่าผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรีได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรสารสนเทศหรือไม่ โดยมีการจัดหน่วยงานให้บริการข้อมูลข่าวสาร มีผู้ดูแลรับผิดชอบสารสนเทศรวมทั้งจำนวนทรัพยากรสารสนเทศในองค์กรที่ให้ผู้สนใจสามารถเข้าใช้บริการ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ของผู้ประกอบการทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร รวมถึงบุคคลทั่วไปที่สนใจเป็นแนวทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างองค์กรต่อไป ตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูลเบื้องต้นในการค้นหาข้อมูลผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี โดยการสืบค้นผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บ (WWW) บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ด้านธุรกิจอุตสาหกรรมในท้องถิ่น และใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตัดสินใจรวมลงทุนของผู้ประกอบการ เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับนักวิจัย นักวิชาการ สถานประกอบการ สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป